

PDF Compressor Free Version

Энэсэдэми

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

○ Нам улууһун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

2010 с.
Сэттинньи
20
күнэ
Субуота
№135-136
(10426)

1996, 2005, 2009 сылларга республика бастың хаһыата

КӨХТӨӨХ БУОЛУОХХА, ТҮМҮГҮ СИТИҔЭРГЭ ҮЛЭЛЭНИЭХХЭ!

Саха республикатын Президентэ Е.А. Борисов Саха республикатын Государственной Муньбаар (Ил Түмэн) Анал этиититтэн

Бтыктабыллаах бар дьонум, Сахаам сириң олохтоохторо!

Убаастабыллаах депутаттар! 2010 сыл бэс ыйын 17 күнүгэр бу трибунаҥан Саха республикатын Президентин дуоһунаһыгар мин кандидатурабын бигэр-гэтэргэ тыл этиибэр биһиги республикабыт дьонун суолталаах уонна ордук уустук проблемаларын сиһилии бэлиэтэбитим. Республика сайдар хайысхаларын хайдах көрөрбүн кэпсээбитим. Гражданнары, политической партиялары уонна уопсастыбаннай тэрилтэлэри биһиргэ үлэлииргэ түмэр баҕа санаабын биллэрбитим. Ол программнай тыл этиибэр олобуран, Саха республикатын Правительствота 2010-2015 сс. бу докумуону олоххо киллэриң Былаанын бигэрэспитэ.

Бүгүн мин конституционнай бырааптын туһанан, Саха республикатын Государственной Муньбаар (Ил Түмэн) Анал этиитин аан бастаан ааҕабын. Бу Анал этиитэ чугастаагы көмгэ бары биһиргэ быһаарыахтаах бастакы учараттаах сорукуттарбыт тустарынан санаабын этэбин. Анал этии саҕа сыһыаны, баар кыахтары көдүүстээхтик туһаныһыны, ону тэнгэ, баҕар, былаас уонна нэһилиэнньэ, былаас уонна бизнес сыһыаннарын хос көрүүнү, уопсастыба көрдөбүллэрин уонна кини дьың кыахтарын хос сыаналааһыны ирдир экономикай уонна социальнай политика ордук кэскиллээх хайысхаларын бэлиитир ис хоһоонноох.

Эһиги билэбит, быйылгы 2010 сыл саҕа кэрдиис кэми түстэтэ. Государственной былаас туһаах институттара саҕардыһынылар, республика саҕа правительствота тэрилиннэ, кэккэ эппиэтинэстээх дуоһунастарга саҕа, ол иһигэр эдэр салайааччылар ананньылар. Правительство тутула бүгүңгү күңгэ самай сөптөөх, бэйитин боломуочуйатын ситиһиилээхтик олоххо киллэрэргэ сүрүннээн сөп буолар компетенциялаах уонна уопуттаах.

Бтыктабыллаах табаарыстар!

Уһун болдьохтоох стратегическай былааннааһын механизмнарын туһанан, государственнай салайыы программнай-тус сыаллаах ньыматын туттан, былаас уорганнарын уонна үлэ коллективтарын биһир сүрүннээх үлэлэринэн ааспыт сылларга республика социальнай-экономическай сайдыытыгар куһаҕана суох көрдөрүүлэри ситиститим.

2002 сылтан, 2009 сылы киллэрэн туран, регионнаагы баалабай бордодукта кээмэйэ 3,4 төгүл үрдэтэ. Республика экономикайтыгар уопсайа 700 млрд. солк. кэрингэ инвестиция тардылынна. 2001 сылы кытта тэҥнээтэххэ үбү тардыы 4 төгүл улаатта,

бу Россия орто көрдөрүүтүттэн икки төгүл үрдүк. Промышленнай производство уонна тыа хаһаайыстыбатын бордодуксууһа тын оҕорон таһаарыы үүнүүтэ хааччылыһа. Төһө да үп кризисэ бүрүүкээтэр, бары салааларга предприятиелар ылар барыстара 2,7 төгүл улаатта. Кредити ылар кыах биллэрдик тубуста. Республикаҕа Дальнай Восток субъекттарыттан бастаһынан норуоттар икки ардыларынаагы агентстволар кредитнэй уонна инвестиционнай рейтингэрэ

оттаан хас биридди хайысхаҕа үлэ чопчу алгоритмын торумнуохпугун наада...

Аны кылаабынай туһунан этэбин. Саха республикатын бары олохтоохторугар туһаайан манныгы этиэхпин баҕарарын.

Схема-2020 — докумуону ырытан онорооччулар өйдөрүгэр хантан эрэ көтөн түспүт ким эрэ талымастаныта буолбатах. Схема-2020 — регион экономикайтын бары салааларын уонна сектордарын тэтимнээх сайдыыларыгар,

олохтоох табаары оҕорон таһаараччылар күрөстэһэр кыахтарын үүннэриигэ, үгүс социальнай кыһалбары быһаарыыга, республика нэһилиэнньэтин олоһун таһыммын уонна хаачыстыбатын үрдэтиигэ тиердэр соботох суол.

Ити эрээри бу суолу солоон, аны уон сылынан быһымайгы төһө ула-

ингэрилиннэ, олоҕо сыллата үрдүүллэр уонна бигэрэтиллэллэр. Нэһилиэнньэ харчынан дьың дохуота 60 бырыһыан кэрингэ улаатта. Саха республикатын Инвестиционнай программатын чэрчитинэн, ону тэнгэ бюджеты таһынан үбү тардыы суотугар 2 мөл. кв. м иэһнээх олоҕор дьиэ, 118 оскуола, үрдүк үөрэх 10 объекта, о.д.а. социальнай объектар тутулуннулар.

Кризис кэнииттэн 2009 сыл бүтүүтүгэр номнуо үтүө уларыйылар биллбиттэрэ, олоҕо салгыы быйыл бэлиэтэнилэр. 2010 сыл тохсунньу — балаҕан ыйдарыгар регионнаагы баалабай бордодукта ааспыт сылы кытта тэҥнээтэххэ 117,1 бырыһыан үүммүтэ, нэһилиэнньэ харчынан дьыңнээх дохуота — 104,6 бырыһыан. Экономическай өттүнэн көхтөөх нэһилиэнньэ үлэтэ суох буолуутун таһыма 8,2 бырыһыанга диэри түспүтэ, учуокка турбут үлэтэ суохтар ахсааннара 20 бырыһыан аҕыйабыта. Кризис кэнииттэн көмгэ бу куһаҕана суох көрдөрүү.

2010 сыл түмүктэниэр диэри промышленнай оҕорон таһаарыы чөлгө түһэр үүнүүтэ салҕанына.

2011 сылга экономика тутуах салааларыгар бигэтиийи күүтүллэр: алмааһы, көмүһү, өгнөөх металлалары хостоонунна, тутуу индустриятыгар, ойуур промышленноһын комплексыгар, ювелирнай, алмааһы кырыылыыр промышленноска. Итини тэнгэ тыа хаһаайыстыбатыгар оҕорон таһаарыы үүнүүтэ билгэлэнэр. Үгэс буолбут салааларга чөлүгэр түһүү үрдүк тэтимэ социальнай көрдөрүүлэр тупсууларыгар сабыдыаллыа.

Бу барыта кризис иннинээҕи таһымна тахсарбыт чугаһаабытын ыйар. Сангардан биэриини салгыырга болдомтобу тутууран, кризис уроуктарын учу-

ханлык уларыырын көрөр туһугар, стратегическай былааннарбыт былаас уорганнарын болдомтотугар эрэ баар буолуо суохтаахтар. Бу дьонун сорукуттар араас табаарын оҕорон таһаарыахха, уопсастыбаннай аһылык предприятиеларын, кэрэ сөбөрө салоннарын, чэбди-гирдэр кииннэри арыһыахха сөп.

Онуоха «наадыһы өгөнү оҕорууну үөскэтэр» диэн киэҥник биллэр экономическай формуланан өрүү салайтарыллыа суохтаах. Тоҕо диэтэххэ, наадыһы баар эрээри ардыгар таска биллибэт-көстүбэт буолуон сөп. Холобур, урут тыа сиригэр нэһилиэнньэ олоһун-дьаһаһын хааччылар пууннар бааллара, олоҕо улааттаах өгөлөрү оҕороллоро (паркмахерскайдар, хаартыскаҕа түһэри, таһаһы тиги о.д.а.). Кэлин сыһыа мөлийбиттэрэ. Итинник пууннары хаттаан тэрийэр буоллар, оттон бу бөлөм бизнес-инкубатор буоллаҕа (үлэ миэстэтин арыһы, тыа сиригэр үлэтэ суох буолууну быһаарыы, эчэччилик кредити биэри о.д.а.), дьон онно хайаан да сылдьыа этэ. Тоҕо диэтэххэ, бу көстүү «наадыһы өгөнү оҕорууну үөскэтэр» буолбакка, төттөрүтүн «өгөнү оҕоруу наадыһыны үөскэтэр». Онон саҕа суолу-иһи көрдөөгү, этиитэ киллэрин, туһанааччы барыһын хааччыыһын уонна бэйэ-бэри барыстанын.

(Салгыытын 2-с стр. көр)

Улуус нэһиликтэригэр БАҔЫЛЫК ХОЛОБУР КӨРДӨРӨР

Баһылык А. Пинигин нэһилик инники сайдыытын боппууостарыгар улахан болдомтону ууран үлэлэхэрин тэрилтэ салайааччыларыгар кэпсэтэ. Маны сэргэ 265 N-дээх Президент Е.А. Борисов уурааһын олоххо киллэрэргэ хайдах үлэлэхэригин туһунан бэйэтин көрүүлэрин иһитиннэрдэ уонна тэрилтэ салайааччыларыгар М.К. Аммосов төрөөбүт нэһиликэ буоларбытынан ыңгырыһыны тэрилтэлэринэн, түөлбэлэринэн дьүүлэхэн ыһынарбыт наадалааһын эттэ. Ол курдук арыһылааһыны тохоттор сыалтан нэһилик иһинээҕи мероприятиелары, корпоративнай биэчэрдэри арыһыта суох ыһыаххайың диэтэ. «Бэйэм чөл олоһу тутуһабын, арыһылааһын, табахтааһын, быйылы мунҕалааһынна арыһылааһыны боппутум, онно сылдыһыт дьон бары тутуспуттара кинини үөрдэр», — диэтэ.

Соторутааһыта нэһиликкэ «Доруобуйа маршрута» диэн Дьукуускайтан анаан-минээн нэһилиэнньэни харах, эндокринолог, нарколоҕо быраастара кэлэннэр босхо көрдүлэр, оскуолаҕа 8-9-10 кылаастарга чөл олоһу пропагандалаан бэсиэдэлэри оҕордулар.

Быйыл 13 күөлгэ балыктааһын тэрилиннэ, онно Хатапчыга, Сыһынаахха 3-түү илиминэн түһэн, элбэх балык кэлэн олохтоохтор астымыттар уонна кэлэр өрөбүлгэ Кустаахха эмиз балыкты ахтаахтар.

Быйыл кирпииччэ олохтоох дьон саҕа (сабыллыбат) горелканы туруоран эрэйи көрөн эрэллэр, ол курдук барыларын дьыэлэрэ тымныһытын таһынан, гаастарын төлөбүрүгэр улахан ороскуокка түспүтэрин (былырыын баччаларга 600 солк. төлүүр буолла-тарына, быйыл тымныы түһэ илигинэ, алтынныга 1500 солк. төлүүргэ күһэллбиттэрин) олохтоох дьаһалтаҕа кэлэн биллэрэллэр.

Спортсаала салайааччыта В. Данилов улуус салалтатын кытта быһааччы үлэлэхэн тустуу саҕа көбүөрэ кэлбитин иһитиннэрдэ уонна нэһилик иһинээҕи тэрилтэлэри арааран ыһыахха диэри араас спортивнай күрэхтэһи турнирнай таблицатын түңэттэ. Бу күннэргэ «Веселые старты» күрэххэ бары кытталларыгар ыңгырда.

«Сайдам» сыннаалан киин салайааччыта А. Иванова кэпсириинэн, элбэх мероприятие ыһыттылар, нэһилиэнньэ сылдыра элбээбит. Хас бэнидизньик аайы культура управлениетын салайааччыта Н. Соловьев тэрийбит культура эдэр үлэһиттерин союзтарын муньахтарыгар Намга баран элбэҕи биллэллэр, көрөллөр.

«Мегафон» сотовай сибээс Хатырыкка холбонно.

2012 сылга М.К. Аммосов төрөөбүтүн 115 сылын көрсө хас биридди тэрилтэ анал программа оҕосторо наадатын музей научнай үлэһитэ М. Попова иһитиннэрдэ. 2014 с. Хатырыкка музей тэриллитэ 50 сыллаах үбүлүөйэ буолуохтаах.

Альбина КУЛИЧКИНА, общ. корреспондент

Айыы киһитэ аһыһыҕас, күн киһитэ көмүскэс

КЫАММАТТАРЫ ӨЙҮҮР СЫАЛЛААХ

Бу ый саҕатыгар биһиги улууспутугар СР үлэҕэ уонна социальнай сайдыыга министрствотыттан дохуот уонна нэһилиэнньэни социальнай өйөөһүн отделын салайааччыта Галина Николаевна Лебедева уонна бу отдел кылаабынай специалиһа Ирина Михайловна Слепцова тахсаннар «Нам улдуһа» МТ баһылыгың 1 солб. Н.В. Слепцову, улуустаагы социальнай харалта уонна үлэ управлениетын салайааччыта В.И. Гуляеваны, управление специалистарын уонна дьаһалта эппиэттээх үлэһиттерин, тэрилтэлэр салайааччыларын кытта көрүстүлэр, ыараханлык олоҕор дьиэ кэргэттэргэ сырыттылар.

Галина Николаевна СР правительствота 425 N-дээх 23.09.2010 с. күнүнээҕи «2010-2011 сс. СР-гар социальнай контракка олобуран кыаммат соботох гражданнырга уонна дьиэ кэргэттэргэ государственнай социальнай көмөнү оҕоруу туһунан балаһыанньаны» ылыммыт уурааһын олоххо киллэриигэ ыһыттылан эрэр тэрээһиннэр тустарынан иһитиннэрдэ.

Кыра дохуоттаахтары, кыамматтары, үлэтэ суохтары социальнай контракт түһэрсэн государство өттүттэн өйөөһүн эксперименэ РФ Президентин 27.01.2010 с. күнүнээҕи 192-пр N-дээх сурудаһынан, РФ правительствотынан ыһыттылар «Кризис охсуутун, хабырыһытын намыратыыга» былаанынан тэриллэн эрэр.

Бу эксперимент Россия 17 субъектар бара турар. Олоҕо истэригэр биһиги Сахабыт сирэ киллэриллибитэ. Онон СР правительствотын уурааһынан бу саҕа тэрээһин республика 3 улуһугар: Үөһээ Бүлүүгэ, Өлөөңгө, Намга эрэ ыһыттылар баһаарылыһыта. Саҕа боруобалааһынна биһиги улууспутуттан 3 киһи: Бочкарева Саргылана Петровна (Нам с.), Соловьева Мария Михайловна (Нам с.), Колмогорова Елена Николаевна (1 Хом.) хабылыннылар. Бу дьон-нор биһир төгүллээх көмөнү государство үбүнэн оҕорбутугар тирэ-дирэн дохуот киллэринэр бэйэлэрин дьыалаларын тэриинээтэхтэр. Киһилэр үлэлэрэ сүннүн булуутугар, ахтарыгар турууларыгар олохтоох дьаһалтала кыаллар бары көмөнү оҕордохтаахтар.

Саҕа киллэриллэ сатыыр дьаһал көдүүстээгин көрдөрдөбүнэ Россия бүтүүнүн үрдүнэн үлэлээн барыахтаах. Онон эппиэтинэс улахан.

Инокентий ИВАНОВ

Сарсын — бухгалтер күнэ

Т.М. Бугаева:

«СЫЫШПАРА, АХСААН СЭРЭБИ ТАПТЫЫР»

(Интервью)

— Татъяна Михайловна, үлэг туһунан бииги аабааччыларгытыгар, нэһилиэниэвэ сьрдатыаг дуо?

— Тэрлэтэбит 2008 с. тохсунньу 1 күнүттэн тэрлэлэн, дуогабар түһэрсэн 19 нэһилиэк тэрлэтэтин, 27 детсады, 11 оскуоланы, 20-чэ сынньалан кииннэрин, ону таһынан Намнаагы историко-этнографической музей, улуустаагы депутаттар сэбиэттэрин бухгалтерскай учуоттарын, отчуоттарын ааһан-суоттаан үлэлээн үһүс сьылгытын түмүктээн эрэбит. 2007 с. бюджеттан үбүлэнэр тэрлэтэлэр суоттарын учуоттааһын быраабылата төрдүттэн уларыыны кириэн, урукку курдук Exsell программанан үлэлиир табьлыбатына, бухгалтериява «1С бухгалтерия» программалары олордон, филиаллар бухгалтердарын үрөтөн, билигин бары компьютернай технологияны үчүгэйдик баһылаан, өссө отчуоттары барытын электроннай подпистаан интернетинэн ыьтарга үлэлэһэ сьылдыбыт. Манна 1 Хомуस्ताах дьаһалтатын бэлиэтиэхпин сөп. «СВИС-Контурдары» кьтта бириэмэтигар дуогабардаһан интернетинэн отчуоту миэстэтиттэн туттара олоролор. Хас биридди тэрлэтэ тус бэйэтин аналлаах дьарыгынан төһө да таһаарылаахтык үлэлээбитин иһин, суотун-учуотун үлэтэ мөлтөх буоллабына, иэстэн иэскэ сьылдыһан сөп. Ол курдук бииги тэрлэтэбит үлэлээбит сьылларыгар МРИ ФНС, ПФ, ФСС, ГУП «ЖКХ», «Энергосбыт», «Сахателеком» у.о.д. тэрлэтэлэри кьтта иһи тутатына аахсары ситигэтибит. Ону таһынан урукку нолуоктарга 2006, 2007 сьылларга үөскэбит иэстэри аччатыыга, чуолкайдаан хардыта аахсыһан соһуһнардыга үлэлэһэ сьылдыбыт. Ханньк баһарар үлэвэ буоларын курдук, манна барыта эриэ-дэхси буолбат, урукку сьыллар докумуоннарын хостон дакаастаһар элбэх бириэмэни, сыраны эрэйэр.

Кадр боппуруоһугар киридэххэ, сүрүн үлэһиттэр бигэтик олохсуйан үлэлииллэр. Сьылга 3-4 үлэһит хамсааһына тахсар. Ошон кадрьнан хааччыллыбыт бигэ диэххэ сөп. Филиаллар кьылаабынай бухгалтердара үлэлэригэр эппиэттир үөрэхтээхтэр. Бьыйыл бары үлэһиттэргэ аттестация ыьтылыһна. Бухгалтерскай учуот, отчуот хас сокуон уларыйдаһын аайы тэһнэ уларыан иһэр буолан, үлэли сьылдыр бухгалтердар профессиональнай таһьмнарын үрдэтэн семинардарга, курстарга 9 бухгалтер билиилэрин үрдэтинэ сьылдыллар.

Аппарааптар 3 үлэһиттээхпин. Кьылаабынай бухгалтерым Слепцова Мария Владимировна, программист Сивцев Сергей Егорович бэйэлэрин густаах үлэлэрин толору баһьлаабыт, талан ыьтыт идэлэригэр бэриниэлээх үрдүк ирдэбиллээх специалисттар буолалларын бэлиэтиибин. Билигин Сивцев С.Е. салайыныы бары көрүгүн бухгалтерияларын 1С, «Зарплата Кьлатчанова» программаларынан соһоһовун хааччьттар, компьютердарын көрөр-иэстэр.

— Тус бэйэвэр сьыһаннаагы ыьтыгар эбит буоллаха, ово эрдэххиттэн суоту-ахсааны кьтта үлэлэһэргэ бигэ эрэллээх этин дуо?

— Ахсаанынан оскуолава сьылдыан сөбүлээн дьарьктанар этим. Түгэһинэн туһанан, учуоталлар сьылларынан сибээстээн математикава интэриэспин тарпыт учуоталбын Баишева Светлана Коновнаны эвэрдэлибин, махталбын тиэрдэбин. Ахсаанныт этим да, бухгалтер буолар бава санаан суоға. Олох бэйэтэ эрийэн-мускуйан дьингнээх миэстэбин булларан, 1991 сьылтан бу идэнэн үлэли сьылдыбын.

— Бухгалтер киһи ордук ханньк хаачьстыбалары ингэриниэхтээһий?

— Бастатан туран, сьышпаралары кьтта үлэлиир буолан, муһутуур болдомтолоох буолуохтаах. Биир эмэ бэлиэ алдас түстэринэ, эбэтэр ситэ түспэтэринэ, нолуок, атын да төлөбүр тупса сиргэ барыан сөп, харчы төлөбүрэ бытаарар. Иккиһинэн, юридическэй өттүнэн билиилээх буолуон наада. Араас дуогабардар, докумуоннар сөпкө туолууларын бэрэбиэркэлиир уонна тэрлэтэ салайааччытын кьтта биригэ эппиэттир үлэһит буоларын быһьытын. Үсүһүнөн, дьону кьтта куруук алгыһан үлэлиир киһи быһьытын, дьонго сьымнааһа сьыһаннаах, профессиональнай этикатын тутуһар специалист буолуохтаах.

— Инники туох былаан ыьныаххьтыт, туохха ордук болгомотун ууруоххутуй?

— Инники былаамыт дьин бухгалтерскай сулууспа үлэтин тупсарар сьалтан кэлэр сьылтан кириэр уларыыыларга (РФ Минфинь от 09.08.2010 N 02-05-10/3007 суругар, РФ правительствотын уураава 26.07.2010 N 539; N 83-ФЗ) бэлэмнэнэн үп-харчы туруорсан, бухгалтерскай программалары сангарды, отчуот хаачьстыбата өссө тупсарьгар, тэрлэтэлэр икки ардыларыгар аахсыылара, иэстэрэ суох тахсыыларыгар үлэлэһэргэ. Кэлэр сьылга отчуот барыта, электроннай уонна муниципальнай сакаастар онгоһуллар улахан программалар кириэрлэринэн, компьютернай системаларьбит эмие улахан кьамталаах буолуохтарын наада. Итинтэн ситтэрэн кэлэр сьылга бары дьаһалтлар бухгалтерияларыгар санга компьютердар наадалар, ону хааччьыыга үлэлэһэбит. Аппараат иһинэн атын тэрлэтэлэргэ төлөбүрдээх консультациялары, отчуоттары электроннайдык ыьтыгыга өһө-көмө онорорго бава санаалаахпыт.

Бары Нам улууһун тэрлэтэлэрин бухгалтердарын, бухгалтерия сулууспатыгар үлэлээбит ветераннары бу профессиональнай бырааһынньыкьтынан итиитик-истингин эвэрдэлибин! Баһарабын үлэбиги ситиһиллери, тус бэйэбиги, чутас дьоньнутугар кьтаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну!

— Татъяна Михайловна, бириэмэ булан кэспэшиккэр махтал, үлэбиги ситиһиллери!

Кэспэтэ Мария САВВИНОВА

Күннэтэ көрөр дьоммут

ХОЛОБУР БУОЛАР ЫАЛ

Намьыт нэһилигэр мааны, ыалдытымсах, үлэһит ыаллар элбэхтэр. Ольга Афанасьевна уонна Валерий Николаевич Новгородовтар оннук ыаллартан биридэстэрэ. Кинилэр аламаһайдары, ыалдытымсахтарын көрөн киһи үөрэр, астынар. Бэрт элбэх кэспээннээх, сэргэх, эдэрди эрчимнээх дьону көрө олорон 60 сааһы биэрбэккин. Кинилэр үлэлэрин-хамнастарын таһьнан улууска биир бастын общественник дьиз кэргэн. Ошон эдэрдэргэ, биһиэхэ барыбытыгар холобур буолар ыал кэспээнни истиэххэтин.

— Нам оскуолатыгар 6-с кьылааска үөрэнэ сьылдыан билсипит. Ово сааһыт доһордоһуута кэнниги улахан тапталга кубулуйбута, — диир Ольга Афанасьевна. — Эдэрбиттэн уус-уран самодельность көхтөөх кьттээччылларынабыт. Валерий оскуолаттан «Ньургун» ансамблга үнкүүлүүр. Репертуарьгар тувинскай, бурятскай, сахалы үнкүүлэр баалара. Өссө наһаа сатабыллаахтык, оруолдугар кириэн «Ньургун Боотур» олонхоттон Үрүг Уолан үнкүүтүн толорор. Мин ансамблга кэнниги кирибитим, эмие үнкүүлүүрүм. 1972 с. Москвава уонна Бурятия республикабыт литературатын, искусствотын күннэрэ ыьтылыыта. Бу улахан тэрээһингэ «Ньургун» ансамбль эмие ыьтырылыыта. Бииги иккиэн үнкүүһүттэр кэжкэлэригэр кириэн манна сьылдыр чиескэ тиксипит. Бу тэрээһингэн ыал буоларга бигэ санаалаах эргиллибипит. Ошон «Ньургун» ансамбль холбообута диэтэхпитинэ сысыһаһыт буолуо.

Валерий армияттан кэлэн баран прапорщиктар оскуолаларын бүтэрэн байыаннай сулууспалаах үлэтин талбыта. Эдэр ыал үс сьыл кэригэ Аммаға олорбута. Салгыы төрөөбүт Намнарыгар кэлэн олохсуйбуттара, икки уол олоомуттара. Валерий Николаевич военкоматка 15 сьыл устага бэринилээхтик үлэлээбитэ. Оттон Ольга Афанасьевна өссө эрдэ, оскуолатын бүтэрээт да, полиграфическай училищени бүтэрэн, линотипист идэтин баһьлаабыта. Намнаагы типографиява үлэлээбитэ, хаһьат редакциятыгар кассирдаабыта. 1983 сьылтан бочуоттаах сынньаланга тахьсар дьизери военкоматка секретардаабыта.

— Байыаннай кэргэнэ буолар ыарахан, билигин олорон санаатахпына тулуйар дьахтар тулуйар эбит. Кэргэним үлэтэ наһаа түбүктээх этэ. Субукубу командировкаларга барара. Ол гынан баран, уолаттарыгар холобур, барыбытыгар да дурдахаха, саамай тутуах киһибит. Эдэриттэн хаһаайыстыбаннайа, дьизэвэ-уокка сьыстаһаһа биллэрэ. Оччолортон овуруот олордон дьарьктанарьбит. Дьобус теплица, дущ, гараж туттубуппун. Уолаттарытын кьра эрдэхтэригэр эр киһи, дьахтар үлэтэ дьин араарбакка, дьизэ ис-тас үлэтигэр барытыгар сьыһарьбытыт. Бииги ийэбит ово иитигигэр кьтаанах этэ. Кьтаанах буолуу хайа эрэ өттүнэн дьиссипилинэрэ үөрэтэр, — дьин Валерий Николаевич эбэн биэрэр.

Уолаттар анал үөрэби баһьлаан, кэргэннэнэн, ово-уруу төрөтөн, дьизэ-уот тэринэн ньир-бааччы

Бу ыь сагата Дьокуускай-даагы сынньалан парката муус онгоһуктарга конкурс биллэрбитигэр, ыраахтан-чугастан уустар түмсэн сонун, ураты көстүүлээх бастын онгоһук иһин түһүмүттэрэ. Көрдөхкө, туохха да бэриниэ суох тон хаһаа мууһу, арыытааһар сьымнаастык, араастаан быһан-согон, эрбээн, аалан көрүөхтөн эриккэс, нарын-намчы фигуралары айан таһаарьыттар. Тарбахтарыгар талааннаах айар дьон бэйэлэрин көрүүлэринэн кьстык хаар ортогугар лыахтары, тонофосчуттары көтүтэн, сибэккилэри үүннэрэн, кьрдалга саха кьргьтыгарын үнкүүлэтэн, араас кьылылары-сүүлэри тыһьнаадымьытан көрдөрөн сэргэх түһүлгэни тэрийбиттэр. Онгоһуктар бары тус-тупса теманы кэспиир, көрдөрөр буоланнар ордук кэрэхсэбиллээхтэр. Хас биридилэрэ ураты ис хоһоонноох айымньыга тэһнэһэллэр.

Бу кэрэни айар, тарьатар конкурса Нам улууһунтан икки хамаанда кьтыгыны ыьтыта. Кинилэр — И.Е. Винокуров аатынан Намнаагы педагогическай колледж преподавателлэре Г. Максимов, А. Манжурев уонна

олороллор. Улахан уол Александр — улуустаагы гимназия директорын солбуйааччыта, республика бастын учуоталларьттан биридэстэрэ «Ленскэй нэһилиэк» МТ депутата. Кьра уол Афанасий Мирнэйгэ олорон. Художник-дизайнер идэлээх, Комдрагмет салаатын үлэһитэ, Мирнэйгэ сахалар түмсүүлэрин председателэ, кьралаан ыьлыыр. Ошон эдэр сааһын аахсыбакка общественной үлэнэн ыьлыктаахтык дьарьктанар. Уолаттар ийэлээх аҕаларын 44 саастарьгар эбээ, эһээ онорон үөрдүбүттэр. Билигин Ольгалаах Валерийы 5 сиэн: 4 кьыс, 1 уол тула көтөллөр. Ситтэр кьрыты н н а р б а т т а р, төттөрүтүн күүс-уох биэрэллэр дьин иккиэн астына мичээрдэһэн, имэрийэс көрсөллөр. Бочуоттаах сынньаланга тахсар баран, үлэлэр, түбүктэрэ өссө эбиллибиккэ дылы буолбута. Ольга Афанасьевна хаһьс да сьылын улуустаагы быбардыр комиссиява Дадар кулуубугар үлэлиир. Валерий Николаевич уус

бөрдэ. Ыгырыыга сьылдыр тутуааччы.

Мань тэһэ иккиэн нэһилиэк, улуус общественнай олоһор көхтөөхтүк кьтталлар. Ол курдук, Саха республикатыгар норуоттар дьыалаларын уонна федеративнай сьыһаннаһьыларын департамена, Саха республикатын норуоттарын ассамблеята 2008 с. тэрийбит «Мин интернациональнай дьиз кэргэним» республикатаагы конкурсун «Эйэ туһунан туйабыт» номинация кьыайылаахтара. Улуус, нэһилиэк бастын ыалларьттан биридэстэрэ, итиэннэ Новгородовтар уус-уран самодельность бастыннара. Ольга Афанасьевна «Коробейники» нуучча норуотун ырыатын ансамблын уус-уран салайааччыта. Бэлиэтээн эттэххэ, ансамбль тэрийэргэ биир бастаһьан эти киллэрбит киһинэн С.Д. Кобякова буолар. Ошон Софья Дмитриевна сүбэтинэн 2003 с. «Коробейники» ансамбль тэриллибитэ. Бу сьыл «Играй, гармонь» киин телевидение биригэ Дьокуускайга кэлбитигэр частушккаларынан кьтыгытыгарын киэн тутта ахталлар. Ансамбль 10 ырыаһьтытаах. Кинилэр истэригэр Валерий Николаевич солбуллубат бастын куола. Репертуары Л.В. Перетолчина онорор уонна талар. Билигин «Коробейниктар» ситиһиллэрэ үгүс. Сьылтан сьыл репертуардара кэһнэн, тупсан иһэр. Улуус тарбахха баттыр биир бастын, сэргэх ансамблга ааттанарьгар кэргэнни Новгородовтар кьрата суох оруоллаахтар.

— 60 сааскар кьрдыаһын дииллэр, ол гынан баран, бииги дууһабытынан эдэрдэрибит, кьрдыыбыт курдук ончу санаммаһыт, итэвэйбэһит даһаны... 38-с сьылын биригэ олоробут. Сьыллар аастахтарынан аайы бэйэ-бэйэбиги тардыһарьбит күүһүрэн иһэр эбит. Туту санырыбытын курдатты сэрэйсэн бэлиэбит. Олохпун усталаах туоратыгар араас моһол баар этэ. Онуоха өйдөһүү, өйөһүү уонна саамай кьылаабынайа тулуйуу курдук туйгун хаачьстыба наһаа элбэди, суолталаады быһаарар эбит, — дьин сьыаналыбылар сааһьыры боруогун атыллаабыт, ол гынан баран эдэрди эрчимнэрин ыһькта илик Новгородовтар дьиз кэргэн.

Кэспэтэ Л. УВАРОВСКАЯ

Утүө үгэс үөдүйдүн

КЭРЭНИ КЭРЭХСИЭБИГ!

Модут олохтоохторо В. Аргунов, Н. Суздалов. Григорий Максимов хамаандата космоска киһи көппүтэ 50 сьылын көрсө «Көтүү»

таарьыдын да, хамсаан кэлиэх курдук намчытык онгоһуллубут.

Конкурс дьүүлүүр сүбэтэ онгоһуктар темаларын, хаачьстыбаларын, ньымаларын, судургутун учуоттаан, кьттаааччыларга барьыларыгар анал кьыайыны ингэрбит. Ошон киимэхэ да хотторуу хоһолтоо тиксипэтэх.

композицияны онорбут. Манна 3 м үрдүктээх космическай хараабыл буруотун санатар курбуу оройугар, икки илиитин былас туттан киһи үөһэ халлаанга кьырайа көтөн эрэрэ көстөр. Оттон Василий Аргунов ньээмньээм сибэккинэн сайыны «курустаал» нөһүө кэспэбит. Льах, тонофосчут субу көтөн эрэрди дьалаһнаһьыттар. Оттон ньээмньээм хас биридди тычинката

аан бастаһьан, кьһын саҕаланыыта муус онгоһуктарга күрэх биллэрэн, олус ыьлыктаах дьыаланы саҕалаата. Мань иилэ хабан ылан бэйэбиги туһаннаха, бары өттүнэн табыгастаах хардыы буолуо этэ. Хас биридди нэһиликкэ көстүүлээх аһаҕас сир элбэх. Оно эбии тарбахтарыгар талааннаах маастардар да, санга саҕалаааччылар да аһьыава суохтар. Кинилэр айан таһаарьбит ураты онгоһуктара нэһилиэк кьһьингэ көстүүтүн киэргэтиэхтэрэ, тупсаран биригэхтэрэ. Итиэннэ кэрэни кэрэхсиргэ, үчүгэи харыстыырга үөрэтэр дьолун хардыы буолуо этэ...

Л. УВАРОВСКАЯ

А.Ф. Шестаков төрөөбүтэ 85 сыла туолуутугар

ӨСПӨТ ӨЙДӨБҮЛЛЭЭХ PDF Compressor Free Version ҮТҮӨКЭННЭЭХ КИНИ

Афанасий Федоровичтын билсибит культура эйгэтигэр үлэлиир сылларбар буолбута. Мин өйдүүрбүнэн, республикатаабы сьезд кэмигэр этэ. Дагылаакка даҕаны, бириддиэлээн кэпсэтиллэргэ даҕаны Шестаков аата элбэхтик ааттаммыта. Билэрэ-көрөрө, ата-на-доҕоро даҕаны элбэх быһыылааҕа. Туой дьон ортотугар туран кэпсэтэ, сүбэлини-амалыны турарын бэлиэтии көрбүтүм.

Сьезд кыттыылаахтарын Намга таһаарбыттар, кини оупутун көрдөрө, миэстэтигэр билсипиннэрэ. Афанасий Федорович тэрийбит методической киинэ барыбытын сөхтөрбүтэ. Кулууп үлэтигэр сыһыаннаах бары матырыйааллары сааһылаан, наардаан, тийэн тематической паапкаларга оннуларын-тойдорун буллартан иһэр эбит. Оройуонун эрэ иһинэн буолбакка, республикаҕа хабаанынан. Букатын музей курдуга. Барыларын ааҕа билиһиннэрэ, кэпсиикэпси күннээҕи олох оупутугар сыһыанан иһэрэ. Онто аһара итэ-фэтиллээхтик тахсара. Астына, ылына, ымсыыра истибиһпит.

Агитационнай хайыскалаах культурнай-сырдатар биригээдэлэри тэрийиңгэ А.Ф. Шестаков республикаҕа бастын оупуту урут көрдөрбүтүн, бары өттүнэн кыайа тутан сатабыллаахтык сарайбытын ис сүрэхпитинэн итэҕэйиһпит, өйбүтүнэн-санаабытын ылыммыһыт. Оо, онно сөхпүтүм: Афанасий Федорович тутатына айар хомоҕой хоһоонһутун. Нууччалыы ырыалары, частушкарлары букатын кыһыһыттан ылар курдук ылбаҕайдык ыпсарара, сэргэх имигэс куолаһынан дэгэлдытэ дьизэрэтэн барыбытын манньытара.

Дьэ, итинтэн ыла Афанасий Шестаковтуун чугасыһан, доҕордоһон барбыһыт. Куоракка кэлэн үлэлиир сылларбар Намга таһыстым да, киинэтэ тийэриим. Ыарыттылар буолан урукку ыгым түбүктээх үлэтигэн сыбарыйан музейга барыт этэ. Иккиэн да музей тыһынаах буоламмыт кэпсэтэр темабыт манна даҕаны биир ситимнэ киллэртиир этэ.

Дьизэтигэр-уотугар эйгэһэнэ, мааны майгыта — дэгиттэр кэрэ киһи буоларын эргиччи биһиргэтэрэ. Үлэһит кыргыттарынаан, сиэннэринэн олоһор. Дьизэтээҕи архыыбыгар бэрт элбэх паапкалааҕа. Туту барытын системалаан онороро харааха ырааһылар. Киниэхэ киирбит киһи — тахсын баҕарбат буолуохтаах.

Ураты уран, уйаҕас дууһалаах, киэн, аһаҕас көрүүлэрдээх, олоһун ыччаты иитиһигэ толору анаабыт, Кэрэ-Кэрэмэс эйгэтинэн тутатын толоруммут Эргиччи Үчүгэй килбиэн киһи этэ биһиги доҕорбут Афанасий Федорович Шестаков. Манньык дьоннор сэдэхтик кэлэн бараллар — бу Орто Дойдуга.

Үтүө киһи өспөт үйэлээх...

Ксенофонт УТКИН — НУҔҮЛГЭН,
философскай наука доктора, профессор,
академик, суруйааччы

КЭРЭ ДУУҺАТА — ЫРЫАЛАРЫТАР

Афанасий Федорович Шестаков мин 1955 сыллаахтан үчүгэйдик билсэн, эн-мин дьэн кэпсэһипт киһим. Кини олус дьэн амаар, киһиэхэ үчүгэйи, кэрэни саныыр киһи этэ. Мин 1956 сыллаах, уруккута «Молотов» колхозка хору уонна ырыаһыттары салайан оройуоннааҕы куоталаһыыга (хоровой коллективтар уонна уопсай самодельноско) килсэн маннайгы миэстэни ылан үөрэн-көтөн сырыттаһына, Афанасий Федорович кэлэн илии тутуһан биригэ үөрсүбүттээх, хайҕабыттаах этэ.

Намга буолар көрсүһүүлэргэ, кэнники сылларга музейга үлэли сылдьан ыһыран уруккуну, кэлэр кэскил олох туһунан элбэхтик сэлэргэһэрбит.

Кини олус дьэн дуунатиттан кэрэҕэ талаһар киһи этэ, наар ырыалаах-тойуктаах буолара, кини үлэлээбит кулуубун көрдөхпүнэ олус дьэн суохтуубун уонна урукку эдэр саастагы саныыбын. Культура, духуобунай олох-дьаһах сайдыытыгар улахан сыратын, эрэлин, күүһүн-күдэһин Нам оройуонун эдэр ыччата сайдарыгар биэрбит биер дьиннээх патриот быһыытын ааҕабын, кини куолаһа билиһини кэрэҕэ тардыһар эдэр ыччаттары кытта ыллаһарга дылы.

Афанасий Федорович туһунан ахтыыны элбэҕи суруйуохха сөп этэ. Кини кэрэ дууһата бу ырыаларыгар суруллубут. Мин санаабар, киһиэхэ элбэх ырыалаах буолуохтаах этэ. Бу ырыалар бары онуһулуннар: «Истиий тойуктун» (Доҕорбор), «Өрөгөйдүү турдун Кыайы күнэ», «Ыччат марша», «Саха вальса», «Охсоочу доҕорбор», «Нам сирэ барахсан», «Саһа дьыл», «Дьиибэргизим иһин!», «Ол кимий?», «Мелодистка», «Дьизэрэнкэй-дьуоранкай», «Көр бу, үчүгэйиң?», «Үөрэ-көтө туойабын», «Ыччат оһуокайа».

Бу хомуруннуугу таһаараллара буоллар олус дьэн махтанаахха сөп этэ. Кэрэ, үтүө киһи Афанасий Федорович ырыалара мээһэ быраһыллыбата буоллар дьэн баҕа санаалаахпын.

Захар СТЕПАНОВ,
РФ композитордарын союһун чилиэнэ, СР композитордарын союһун председатели, РФ уонна Саха АССР культуратын үтүөлээх деятелэ, ССРС культуратын туйгуна, РФ үөрэҕин туйгуна, Д. Шостакович аатынан РФ бириэмийэтин лауреата, тыыл ветерана, СР духуобуһаһын академиятын дьиннээх чилиэнэ, академик

Кинини Хамаҕаттаҕа үөрэнэр сылларбар, оройуонна оскуолаһар икки ардыларыгар араас куоталаһыыга, ол иһигэр уус-уран самодельноско солбуллубат жюри биер саамай мунгур чилиэнин быһыытынан, Кириэс-Кытыл кулуубугар концерга кыттан дьону үөрдэрин-көтүтэрин көрөр этим. Нам орто оскуолатыгар үөрэнэ сылдьан дьэ үчүгэйдик билсэн-көрсөн барбытым. Улахан оскуола комсомольскай тэрилтэтин секретара, онус кылааска райкомол чилиэнэ буола сылдьан, культура дьизэтин араас тэрээһинигэр улахан кылаас оҕолоро ырыаҕа, үңкүүгэ кытталларыгар эппиэтинэстээх этим. Ону таһынан ыччат биэчэригэр Афанасий Федорович көрдөһүүтүнэн комсомольскай оперативнай этэрээт бэрээдэги көрөрө. Кини кими баҕарар кытта мааһын табан кэпсэтэр талааннааҕа. Хайаан да тылын ыһыһынан дьоннор баар буолааччылар, ол сиэринэн оннук дьоннортон кини биер бастыһынын курдук сыаналыбын. Итиччэ улахан дьизэни-уоту көрүү-хараһы, бэрт элбэх араас таһымнаах мунһахтарга бэлэм оноруу, араас куруһуоктар, түмсүүлэр үлэлэрин сүрүннээһин мээһэ кэпсэтиитэ суох, тылын ыһыһынарбака эрэ дьаһайбатын чуолкай буоллаҕа. Киһи истиэн курдук кимиэхэ да майгыһынаабат уонна хатылламмат куолаһааҕа.

Комсомолга үлэлиир сылларбар дьэ Афанасий Федоровичи үчүгэйдик билбитим. Эдэрдэри кытта үөрэн-көтөн, дьэбэлэһэн, араас көрдөөбү бэйэтигэр чугаһатара. Аҕа саастаахтары ыһыһан-туойан, үңкүүлээн сэгэйэн, көрүдүөстээҕи кэпсээн куттарын тутара. Онтон тойону-хотуну кытта сыһыана араас буолара. Культура боппуруостарыгар мээһэ-мээһэ тойомсуйууну олох абааһы көрөрө. Араас хамаандаһаһыны сүрүннээн ыһыһымаат, оннук дьоннорго булан эппиэттэһэр, мээһэ сыыс-буор тылы эппэккэ бэргэн тылларынан мөккүөрү уҕарытара.

Үңкүүһүт, ырыаһыт оҕолору, аһылыбатах талааннары булан Афанасий Федоровичка аҕаларбыт. Кини уонна Роза Борисовна илиилэрин иһинэн ырыаһыт, үңкүүһүт оҕо бөҕө ааспыта. Биридэ улахан хоровой коллектив тэрийэр туһунан быһаары ыһыһан үлэ бөҕөнү ыһыһыта. Киһи аһыах этэ. Мин райкомолга инструменттарынан үлэҕэ киирбиппэр олус үөрбүтэ. Ыччаттартан ырыаһыт оҕолору аҕалан көмөлөһөрбөр көрдөһүү бөҕөнү онорбута. Сэлиэннэ комсомольскай тэрилтэлэрин секретардара ыһыһан уолаттары, кыргыттары ыһыһыталабыттар. Үгүс оҕолорбут музыкальнайа суох аатыран чыскалааммыттар. Ол иһигэр мин эмиэ түбэһэн турабын. Хор салайааччыларынан ол саҕана бэйэлэрин идэлэрин лаппа баһылаабыт кыргыттар Т.А. Гурьева, В.Г. Свешникова үлэлииллэргэ. Ыччаттар үһүс республиканскай фестивалларыгар бэлэмнэни үгүннээн туура кэмэ буолбута. Афанасий Федорович дьэ чаччы тутум үрдээн сүүрбүтэ-көппүтэ аҕай. Колхозтар ырыаһыт, үңкүүһүт ыччаттарын көңүллээбэккэ эрэйдииллэрэ. Ону ол диэбэккэ райкомнанан, исполкомнанан балаҕа улахан коллективны орун онугар түһэрэн дэлби сааһылаабыта. Билигин санаан көрдөхпүнэ, наһаа да талааннаах улахан киһи кэ-

ҮЛЭТТЭН ДЬОЛЛОММУТ ТАЛААН

лэн дьонун-сэргэтин үөрдээн, бэйэтин кэмигэр культура эйгэтин аатын-суолун балаҕа урдүккэ таһаарыт, таһаарсыбыт үтүөкэннээх талаан кэлэн барахтаабыт.

Сценарий оноруута, сценаны киэргэтии, көстүүмнэри толкуйдааһын, декорацияны оноруу Афанасий Федоровича суох барбат этэ. Бэйэтэ илиитинэн тутан-хабан онороро. Тэрийээччи, артыыс, ырыаһыт, үңкүүһүт, оһуоһаһыт, художник, сценарист, хомусчут о.д.а. ааһан сиппэккин. Ити талаан барыта биер киһиэхэ тиксэбитэ дьэ кырдык дьикти. Киниттэн биһиги элбэххэ үөрэмиппит. Мэлдьи ыраастык, маанытык таһнара. Эр киһи бэртээхэй сэбэрэтин өссө кыратык тупсарынан сценана таһыстаһына талаанын таһынан кинини киһи көрө олоһуох курдуга.

Директор, худрук буола сылдьан Афанасий Федорович биер саамай сөбүлүүр үлэтэ агитбиригээдэнэн сылдьан оройуонун нэһиликтэрин, үлэ коллективтарын, оттуур звеноларын кэрийэрин сөбүлүүрө. Райком, райсовет ытыктыыр салайааччыларын тылларын-өстөрүн сыыска-буорга быраһапка агитационнай-культурнай үлэҕэ биер саамай инники кэккэҕэ сылдьар культура, искусство бэрээстэһиитэ этэ.

Олох хойут, культура дьизэтин директорунан үлэли сырыттаһына, эдэр киһини аҕалабыт диэбиттэригэр бастаан олох иһигэр киллэрбэккэ тынан баран, саһа салайааччытын кытта уопсай тыл булан коллективтарын түмэн салгыы үлэлииллэрин туһунан ахтан аһарыттаах. Муударай киһи муударайдык быһаардаҕа. Сааһын тухары тэрийбит, саҕаласпыт, аатырбыт-сураһарбыт үлэтин мээһэ суол ортотугар хаалларбакка эдэрдэри культура курдук уустук үлэҕэ иитэри-такайары надалааһынан аахтаҕа.

Афанасий Федорович айар дьобурун тилиннэрэн өлбөөдүйбөт дьобун талаанга кубулуттаһара. Сөпкө даҕаны үйэтин тухары үлэлээбит-хамсаабыт культураны дьизэтигэр ытыктыыр киһи-бит аатын ингэрбиттэрэ.

Ыраах баар буолан сырдык тыһына быстыбытыгар, кэлэн бырастыһыласпатаһым. Онон оҕолору-гар, сиэннэригэр, биригэ үлэлээбит үлээннээхтэригэр ытык киһиби туһунан бэйэм эрэ көрбүт, бэйэм эрэ истибит киһи быһыытын бу кылгас ахтыыбын аныһыбын.

Е.М. ЛАРИОНОВ,
Саха республикатын нуруотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ,
Саха республикатын М.К. Аммосов аатынан Государственной бириэмийэтин лауреата, Нам, Сунтаар улуустарын Ытык киһилэрэ

МУЗЕЙ МЫНДЫР ҮЛЭҺИТЭ

1978 с. Ем. Ярославскай аатынан кыраайы үөрэтэр республика музейыгар тирээһирэн оройуоннар музейдарын кииннээһин ыһыһылыбыта. Хотугу омукур культураларын уонна историяларын холбоһуктаах государственнай музей тэриллэбитэ. Бу сүңкөн үлэни быһаччы салайан, тэрийэн ыһыһыһынан билигин киэн туттабын.

Музейдар сайдан истэхтэрин ахсын хамнастаах үлэһиттэр наада буолан испиттэрэ. Оччотооҕу кэмгэ штатнай единицалары эбии биэриини РСФСР культуратын министрствота эрэ быһаарара. Онон кииннээһин буолан, музейбыт иһинэн биһиэхэ филиал буолбут оройуон музейдарыгар аһыһа да буоллар — 3-5 штатнай единицалары биэрэр буолбуттара. Нам музейга биер бастакынан биһиэхэ филиал буолбута, онтон сэбиэдиссэй хайы-үйэ оччолорго РСФСР культуратын үтүөлээх үлэһитин урдүк атын сүгэ сылдьар А.Ф. Шестаков биһиги үлэһипит буолбута.

Афанасий Федорович музей үлэһитин быһыытын сүрдээх

мындыр, сахалыы өйүнэн салайтаран Нам музейин салгыы сайыннарбыта. Кини үлэлиир кэмигэр музей фондата хаһаабыта. Ордук кини хомуйар үлэни ыһыһыта. Манна кини сүрдээх сатабыллаах этэ. Холобура, оҕолорун школьнай формаларын быраһапка, музейга туттаран испитэ, бэйэтэ бэртээхэй коллекция буолбута, кэлин экспозицияга турбуттара. Бу кини мындыр өйүн көрдөрөр. Нам музейыгар саһа экспозиция туруорар боппуруоһун күүскэ туруорсубута, музей үлэтигэр бэриинилээх научнай үлэһиттэри булбута. Кинилэртэн ордук Елизавета Дмитриевна Петрова-Сысолятина чорбойор.

Афанасий Федорович республика музейдарын үлэһиттэригэр урдүк аптарытаттаах этэ. Ол кэмгэ кырдык да музейдарга улахан аптарытаттаах, дьон-сэргэ, республика ытыктыыр аарыма кырдыаһастара үлэлииллэрэ — литература

турнай музейга — В.А. Прото-дьяконов, Мэҕэ музейыгар — Р.Г. Васильев, И.Т. Васильев, Покровскайга — С.Д. Иванов, Бүлүүгэ — Е.М. Никифоров... Бары да легендарнай личностар. Олус сэмэй киһи Афанасий Федорович бэйэтин туһунан мээһэ кэпси-ипси сылдьыбат этэ. Кини «Түүһэй түүнү сырдатан» дьэн нуруот билиһингэ дьылы уһууттан түһэрбэккэ ыһыһы ырыатын автора буоларын мин кэлин билбитим. Дьинчаччы талааннаах, уйан дууһалаах эдэр киһи манньык нарын-намчы ырыа тылларын, мелодиятын айыан сөп дии саныыһын уонна Афанасий Федоровичка сүгүрүйэри күүһүрэр. Бу ырыаны иһиттэ-һим аайы кинини саныыһын уонна дьонно кэпсиибин. Үтүөкэннээх киһини, талааннаах, мындыр культура, музей үлэһитин Афанасий Федоровичи умнуһаһып.

Е.С. ШИШИГИН,
Ем. Ярославскай аатынан музей директоры, Россия музейдарын Союһун президиумун чилиэнэ, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, исторической наука кандидата, доцент

ҮЙЭЛЭЭХ БИНИГИМ

Сахалы тылынан сааһылаан сангаран
Бу көстөр кэрэни, оо, күүскэ туойдарбыан,
Эппиттэн-хаамыгтан иэйэммин-куойаммын
Эгэлгэ тылынан энгэммин этгэрбиэн.
Хас кэлэр саас ахсын кырдалга тахсаммын
Күөрэгэй буоламмын көрүлүү дайдарбыан,
Имэннээх-ийииллээх таптала кыттаммын
Уоллаах кыыс уураһар уоһугар састарбыан.
Өлбөккө-сүппэккэ тон хатар дыбарга
Кун тахсар үөрүүтүн өрүүтүн көрдөрбүн,
Мичинниир-тырымныыр
ньургуну буоламмын
Истинник-истинник нухайа үүннэрбиэн.
Түөрэхпит олорут түрүт буор тардыта,
Төлкөбүн түстэбит Ийэ сир илгэтэ
Бу миэнэ аналым, алгыстаах аанһалым,
Ус кугум кытгысыт үйэлээх биһигим.

ОО, ДОЙДУОМ!

Кырдыаммын, сааһыран буоллабын,
Оо, дойдуом! Олус да ахтабын,
Хас тумул, хас өтөх барыта
Бу миэхэ хаан уруум кэриэтэ.
Күндүл күөх уулардаах күөллөрүм,
Эһиэхэ хайаан да тийиэһүм,
Мин эбэм эйбэс мичээрин
Бу манна турамын санабым.
Бу миэхэ эрэ дуу — айылдам
Этиэхтэн кэрэтин симэнэр,
Бу миэхэ анаан дуу — күөх сирэм
Кыыс нарын мичээрин санатар.
Ахтыспыт даһаны эбиһпит,
Атыны тугу да эһэһпит,
Күөрэгэй дьолбутун уруйдуур,
Үөһэттэн үрүн күн мичээрдийэр.
Аастаҕа элбөх сыл, үгүс күн
Өксүөнүн, кырыатын аһаран,
Кэллэҕэ кырдыар саас, кырыыс саас
Тайахтаах аргыһым аатыран.
Тайахпар даһаны өйөнөн
Кириэстээх эйиэхэ тийиэһүм,
Биһигим ыйаммыт сиригэр
Долгуйан, нөрүһүн туруоһум.
Эн оһон аатыран, ачаалаан,
Кыраһый оһолуу баһаалаан,
Кырдалгар, ойуургар хаамыаһым,
Күүс-көмө, өйбөлү ылыаһым.

БУ БИНИ АРБЫММЫТ

Алдантан тардыһан, Ленаһтан сийттиһэн
Төлкөбүт түстэммит, биһикпит ыйаммыт
Уйаһас салгыһнаах, ураты майгыһнаах
Үтүөкөн да дойду, бу биһи Арбыммыт.
Хос ырыата:
Олох киэн аартыгар кынаттаан көтүтөр,
Кэлэр кэм кэскиллээх саҕаһын арыһар,
Бүөбөйдээн үөскэһпит, төрөөбүт түөлбөбит,
Күндүттэн күндүбүт, күн тэңэ дойдубут.

Күн оонһуур кырдаллаах,
күөрэгэй ырыалаах,
Үлэнэн уһуктар үтүөкөн дьондордоох,
Төрүт буор кэрэтин кэрэхсээн улаатар
Эйбэс-сайаһас, үөрүһүөнүгүччаттаах.
Хос ырыата.

Айылға арчыта-ус күһүт ымыты,
Оһуора-мандара-ис күһүт иэйиитэ,
Үөрүүлээх да күһүгэ, ыраһан да кэмгэ
Харыстыһар, көмүскүүр күн ийэ кэриэтэ.
Хос ырыата.

МАСАТ

*Сайылыксыт тэлгэхтииттэн сэбэ-
һэ былааһас мас аһыт сытарын булан
баран, эпнэр-хаамар дыкты ичигэс
сүүрэн биллнэ, очтоһуу оһо саһым
онкуллара хараһар көстөн кэллэ.*

Быаһа да наадыбат,
Сэргэни сэнгэрбэт,
Сулары билиммэт,
Көнтөскө кыһаммат.
Тэһинэ биир былааһа,
Сымнаһас бэйэлээх,
Адаһа, өттүүр быа
Эрэйин билбэтэх.
Сизмэһэ, күөх окко
Хаһан да сыстыбат,
Онто да суох кини,
Дьэ, ыран быстыбат.
Сыйыһылар кутурук,
Ыһыһылар койуу сизл,
Дьэ, хаһан үүнүөһэй,
Кинини дьоллуоһай?

Быһыйдар, сүүрүктэр,
Сэлииктэр, дьоруолар,
Бу тизгэн иһигэр
Мэниктээн ааспыттар.
Ааспыттар ааспыт кэм
Сэрэһин сийтэ.
Өбөбөр, сиэннэрбэр
Өйдөбүл хаалларан.

ЧИРГЭЛ ЧӨНӨЧӨККӨ
(Дэгиттэр талааннаах
И.А. Бубякинга)

Чөнөчөк да араастаах —
Эмэхтээх, чиргэллээх,
Сороһо бэрт кылгас,
Кэбирэх үйэлээх,
Сороһо үйэни
Уһуордуур аналлаах.
Киһиэхэ сыһыран
Сыаналаан этгэххэ,
Санааны сааһылаан
Сымайдыыр буоллаһа,
Олох киэн уораанын
Хорсундук туораабыт,
Эрэйи-буруйу
Эрдээхтик тулуйбут,
Өлүүнү-сүтүүнү
Элбэхтик көрсүбүт,
Аһыны-абаны
Аһара сатаабыт,
Олоххо дулуурдаах,
Олус диэн тулуурдаах
Уол оһо ааттааһа,
Кыыс оһо кыахтааһа,
Өбүгэ утумун
Уһатар ыйаахтаах,
Сокуонһа баһатаах,
Уурааһа кирибэтэх
Дьылһанан аһаммыт
Төлкөтүн түстүөхтээх.
Аһатын олоһун
Хайаан да салгыахтаах,
Ийэтин кэрэтин
Ситэрэн биэриэхтээх.
Ол оннук киһини
Чөнөчөк дэһэбит,
Кырдыһа даһаны
Киниэхэ тэнниһит.
Ол иһин эйиэхэ —
Чөнөчөк Уйбаанһа
Кырдыһан да баранһын
Кылыһа сырыт диэн,
Сааһыран да баран
Сахалы ис куттаах,
Сайаһас саһалаах,
Ичигэс иэйииллээх,
Дуһаны долгунар,
Санааны манһыгар
Дорвоонһоох тойгун
Доллоччу дуорайдын,
Дьырылас ырылааһа
Туллуккун көтүттүн.
Сэһэниг, кэһэһэниг,
Ис кирибэх хоһоонун
Кинигэ долбуурун
Киэргэлэ буолуохтун.
Кэнэһэ даһаны
Ааһылла туруохтун,
Сүүскүн да аһаран
Сүһүөххэр тэптэрэн,
Кынаккар уйдаран
Сүүрэ сырыт диэн
Тэн саастаах көлүөнэн,
Эдэркээн ыччатын
Алгыһыт буолуохтун,
Арчылыы сылдыһаһтын.
Удьуоргун уһаһыт,
Утумһун уһаһыт
Үтүөкөн киһиэхэ
Эйиэхэ — Уйбаанһа
Өбүгэн аатыттан
Махтаһын кытыран,
Истин тыл кэрэтин
Бар дьонун этиэхтин.

Ю.В. ПОТАПОВ-САРГЫН

БОЙОБУОЙ ХОМСОМОУЛ ЭТИБИТ
(А.Г. Бочкареваһа)

Эрчимнээх эдэркээн сүрэхтээх,
Уоттаах-төлөннөөх тылардаах
Кыһар кыһыл биллээтээх,
Бойобуой хомсомуол этибит.
Ыччаты үлэһэ, үөрэххэ
Биир ньыһыл кэккэһэ түмэрбит,
Өрүүтүн инники буоларга
Төлөннөөх тыллары этэрбит.
Айылға дыктылаах көстүүтэ
Эмискэ иһийэн ылбыта,
Эрчимнээх эдэркээн сүрэхтин
Эн түөскэр тэбэрэ тохтоото.
Биһиэхэ өрүүтүн тыһнааһын,
Бойобуой хомсомуол табаарыс,
Быраһаай, Настяһыт, быраһаай
Быраһаай, Настаа, быраһаай.

Лаврентий ЖИРКОВ,
Көбөкөн

ААРЫМА ТИИТ

(Баллада)

Хара тыа саһатыгар
Хаарыан алаас кытытыгар
Аарыма тиит мас турар.
Туохтан эрэ соһуоран,
Дирин толкуйга ылларан
Турар кырдыһаһы санатан.
Суп-суон лабаа илиилэрэ
Силлиэ-буурһа эрийэн
Эрийэ-буруйа үүммүттэр
Силис атаһтар чинг бурга
Сууллубатты соһуоран
Дьөлө кириэн тирэммиттэр.
Сайыһны куйаас сыралһана,
Кыһынһы тыһны дыбар тыһына
Хатырыһын хаарыһан халыһаһыт.
Баһар буурһа булгу сөрөөн,
Баһар этин дэһи тэбэн
Чыһчаала сиргэ үлтү түспүт.
Алаһы, ойууру саба халыһан
Өрт уота сирилээн ааспыта
Бэлиэтин киниэхэ хаалларбыт.
Тиит төрдүн өрт уота салаабыт,
Аллараа лабаатын хатарбыт,
Хатырыһы быһастара хараарбыт.

ААТЫ-СУОЛУ ТҮҮҮМЭН

(Сүөһү сүтүмүтэ сыйлаһа элбээн иһэр).
Ыкса күһүн биһиэхэ
Кыстык хаара түһүүтэ,
Адаар муостастаах баайдарбыт
Хотонһору булуута,
Кытыһылары кыйабыт,
Алаастары барыһыбыт,
Сүөһүбүтүн көрдүүбүт,
Ытыһытын соттобут.
Ичээһинэн ирдэгэн,
Көрбүөччүнэн көрдөтөн
Суолун тула хайабыт,
Көстөөх сир хаамабыт.
Сороһторо массыһына
Кузовыгар тиэллэннэр,
Куорат дьонун аһата
Айаннаабыт буолуоһун
Сэрэйдэрбит даһаны
Дууһа ону ылымһат,
Син биир көрдүүр дьаллыгар
Күнү-дьылы барыһыбыт.
Онтуларбыт, эн этиэн:
«Киһи сөһүөн, бэркиһиэн»,
Бөһүөлэһит таһыттан
Ырааһтаах буолаллар.
Сүөһүн турар үксүгэр,
Бэйэһиттэн чугаскар.
Сэһиэһтирин хотонун
Түгэх күлүк мунһугар
Тоһо манна турарын
Муһнараһын ыйытыһан,
Сөптөөх хоруй биэрбэттэр:
«Биллэххинэ, ыл», — дииллэр.

Лирикаһтан

ДОЙДУМ — ХАХЫАҒЫМ

Уһнуоом суоһа мин төрөөбүт дойдубун,
Уста турар сүүрүктээх кэрэ долгунун,
Күлүмүрдэс таастардаах Амма эбэбит
Кырдалын устун сыһса оонһуурбун.

Өйдөөн кэлэбин Хахыаһым суолун,
Салгыһна өрүкүйэр хара буорун,
Сундулуйар эриллээһэ суолуһан
Ахта саныһар дьоммор айанныһарын.

Онно киһитэ олус да аһыһах,
Ол да буоллар миэхэ күндү Хахыаһым.
Эргиллэн кэлэ туруом төрөөбүт дойдубар,
Оһо сылдьан сүүрбүт-көһүт буорбар.

Аа-дьуо даһайан тахсаһын сыһыры,
Айлан суола аһаара хаалар миһигин,
Ырааһтан көстөр манһан ураһам,
Сайыһар миһигин туһалын хаалларан.

УСТУМА, БИРИЭМЭ, ТҮРГЭННИК

Дөһөрүөм, ханна эрэ эн ыһаах сылдьарыһын
Долгуйа, кэтэһэ күүтэһин,
Куруук ахта саныһар кыһсаһаммын,
Кулууһа көрсүбүт ыһааһаһаммын.

Көрсүбүт күммүтүн санааһым
Күн аайы эйигин ахтаһын,
Ахтыһан биһигэр кууһтаран
Ыраһааһа санааһа ылларан.

Кэм-кэрдиис аһара түргэһин
Биллибэккэ элэһ тыһар кэммит,
Өйдөө, мин сүрэххэр өрүү баарыһын,
Өйбөлү буолар, эн миһигин таптыһарыһын.

Өрүс биэрэгэр күүлэйдэ эбиһпит
Ыра санаа кытыһыгар уйдаран,
Сүүрүгү кытта биһигэр устуохпут,
Кытыһа тийэммит куустуһан туруохпут.

Түүнү быһа угуһбакка сыһаммын
Таптат туһуһан хоһоон айыһаһым,
Хайдах курдук таптыһарыһын этэммин,
Хайаан да илиһигиттэн сийтэһим.

Ол да буоллар тиит бараһсан
Олоһун салгыһыра санааһым.
Ол иһин сийэмэтин тула ыһыт.
Тулаһыгар тигирин мастар
Тураллар чоһоһуу туттаннар
Дурдалаах-хаһалаах буоланнар.
Сиккиэр тыал лабаатын хаһсаһан
Суугунуур тыһыһар бигэтэн
Санааһар истэбин чуолкайдык
Эһэһит саһалы ыллыһарың,
Биһиэхэ, сийэннэһин аатыгар
Астыһан алгыһын аһыһарың.
Аарыма тиит маһым аһныгар
Лаһлайбыт лабаатын күлүгэр
Айанныһыт сөрүүкээн сыһнаһар.
Ыал буолар уоллаах кыыс кэлэннэр
Үйэлээх таптаты түстэһнэр
Аһдаһар тылларың этэллэр.
Ытыктыһар тиит маһым бараһсан,
Сууллума силлиэһэ бэриһэн,
Эһимэ эмэххэ эмтэрэн.
Тигирин мастарың улаһтан,
Эйигин хаһхалы туруһуннар,
Эйиэхэ өйбөлү буоллуннар.

13.02.08

Макар ЖИРКОВ

Тыһнааһа эрэ сүөһүбүт
Хааһан барар буолбатах,
Аһардаһмыт идэһэ
Ахтаһан мэйлиһэр.
Хатаһыннаах аһпаардар
Халһаннара олуһлар,
Халһаһынтан хоһоһтор
Эркиһнэрэ көтүллэр.
Манна эмиэ чугаһтан
Чунһан көрөр бырааттар
Ыһан биэрэр идэһи
Баһылаабыт курдуктар.
Оһтон саһа киһитэ
Айыһлаттан бөйэтэ
Сийрдээх, сэмэй эбитэ
Буолуохтааһа диһ этэ.
Ханна барда онтубүт,
Уорар, талыһар буоллубут.
Чугас эркин дьомһун
Хоһомһут сордуубут?
Өбүгэбит саһаттан
Илдэ кэлбит үгэһпит
Сиргэ-буорга тэһсиллэр
Күнэ-дьыла кэллэ дуу?
Манһык салгыһар буоллаһа
Киһи дэнэн бүтэһпит.
Дьыннээх хара кырыһса
Тэһиллэргэ тийдэһпит.
Тохтоон! Бүтүн! Сөһ буолун!
Саһаһытын умһуман!
Ааты-суолу түһүмэн,
Саакка-суукка кириһимэн!

Андрей КОБЯКОВ
Сэтгэлийн 2010 с. Нам с.

БЭЛЭХТЭЭ

Кубалы нарын кыһы көрбүтүм,
Кыһынһы лыһаһы мин көтүһүтүм,
Киниттэн ылбытым мичээһин
Кыһын ортоһо үүммүтэ сийбэһки.

Кэрэ кэми эн миэхэ бэлэһтээ,
Эдэркээн сүрэххэр кириэһтээ,
Уруохпун баһардым эн уоскун,
Олуһун баһардым кууһоһупун.

Көрсүбүт күммүт ырааттар-ырааттар,
Көрбүт хараһын миһигин уоскутар.
Көмүс ылыһыгым эйигин аһаарар,
Күлүгүрбүт дууһаһын сырдатар.

Тумһума миһигин, саһа кыһына, куота,
Умуһуо суоһа тапталым уота.
Санааргыһар хатыһым санһыһар
Сатамһатах күннэрбэр аһыһа.

Хоһоонум куһа курдук көтөр,
Халһаһтан эйигин көрөр,
Оргууһа аһаһаһың сийһиһэр,
Ол онно миһигин угуһар.

ХАРАХ УУТА

Эн хараһың уута уларытар санааһын,
Эйбэс тылларың хаһсаһар дууһаһын.
Эйиэхэ тэннээһи мин олох булбатым,
Эдэркээн сүрэхим тэһиттин аһыһың.

Аанһа, ситэри да аһааһакка
Эйигин көрөөрү ыксыһың,
Хараһа кийһэһэ угуһбакка
Көрсүбүт күммүтүн саныһың.

Санааһа миэнэ — хатыһ сэйридэһэ
Дьолтон, тапталан тэһириһэһэ.
Көрбөккө аһтаһыһа, саһарыһа,
Сайыһа аһтаһыһа таһмалыһа.

Хараһыттан тууһтаах уу таһмалыһар,
Оһу тэһа санааһа хараастар.
Хайһан этэй эн мин онһубар,
Көмөлөс санааһың таһайарбар.

СОФРОНОВ Степа,
З.П. Савина аатынан Үөдэй орто
оскуолатын 11 «а» кыһ, үөрэһэһитэ

PDF Compressor Free Version

Понедельник, 22 ноября
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.10 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 ЖКХ
 12.10 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20, 04.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Жди меня
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Побег»
 22.30 Д/ф «Брюнетки против блондинок»
 23.50 «Подпольная империя»
 00.50 Фигурное катание. Гран-при «Кубок России». Показательные выступления
 02.00 «Джерри Магуайр»

Вторник, 23 ноября
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.10 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 ЖКХ
 12.10 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Гаражи»
 22.30 Спецрасследование: «Психи на свободе»
 23.50 Т/с «Врата»
 00.40 «Пятое измерение»

02.50 х/ф «Снежный шар»

Среда, 24 ноября
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.10 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 ЖКХ
 12.10 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20, 04.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Голоса»
 22.30 Среда обитания
 23.50 Тур де Франс
 00.50 Х/ф «Бешеные гонки»
 02.40 Х/ф «Рыцари Южного Бронкса»

Четверг, 25 ноября
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.10 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 ЖКХ
 12.10 Модный приговор
 13.20, 04.10 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Банды»
 22.30 Человек и закон
 23.50 Т/с «Обмани меня»
 00.40 Х/ф «Хозяин морей. На краю Земли»
 03.10 «Тайны Тихого океана»

Пятница, 26 ноября
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.10 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 ЖКХ
 12.10 Модный приговор
 13.20, 04.40 Детективы
 14.00 Другие новости

14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Поле чудес
 19.10 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Праздничный концерт
 23.50 Х/ф «Баксы»
 02.40 Х/ф «Сыграй мне «Туманно»

Суббота, 27 ноября
 05.25, 06.10 Х/ф «Морской характер»
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 07.20 Играй, гармонь любимая!
 08.10 Мультфильм
 09.00 Умницы и умники
 09.40 Слово пастыря
 10.10 Смак
 10.50 «Ее никто такой не знал»
 12.20 «Фальшивая этикетка»
 13.20 Т/с «Громовы. Дом надежды»
 17.20 Кто хочет стать миллионером?
 18.20 Большие гонки
 19.55, 21.15 Минута славы
 21.00 Время
 22.10 Проекторперисхилтон
 22.50 Детектор лжи
 23.50 Х/ф «Я, робот»
 01.50 Х/ф «Близко к сердцу»
 04.05 Х/ф «Преодоление»

Воскресенье, 28 ноября
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.10 Д/ф «Сурикат»
 07.50 Армейский магазин
 08.20 Мультфильм
 09.10 Здоровье
 10.10 Непутевые заметки
 10.30 Пока все дома
 11.20 Фазенда
 12.20 Счастье есть!
 12.50 Д/ф «Брюнетки против блондинок»
 13.40 «Жестокий романс»
 16.00 Х/ф «Терминатор - 3: Восстание машин»
 18.00 Лед и пламень
 21.00 Время
 22.00 Какие наши годы!
 23.30 Познер
 00.30 Х/ф «Незнакомка»
 02.50 Футбол. Чемпионат России. Заключительный тур. «Динамо» - «Спартак»

Понедельник, 22 ноября
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Проклятие клана Онассисов»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 «Маршрут милосердия»
 12.50 Настоящая жизнь
 13.45 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Дворик»
 15.25 «Кулагин и партнеры»
 16.50 Т/с «Слово женщине»
 17.55 Т/с «Ефросинья»
 18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Сваты - 3»
 22.05 Т/с «Сваты - 4»
 00.20 Вести+
 00.40 Д/ф «Формула счастья Марины Пахоменко»

Вторник, 23 ноября
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Падение всемирного министра. Щелоков»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 «Маршрут милосердия»
 12.50 Настоящая жизнь
 13.45 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Дворик»
 15.25 «Кулагин и партнеры»
 16.50 Т/с «Слово женщине»
 17.55 Т/с «Ефросинья»
 18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Сваты - 4»
 23.10 Т/с «Тайны следствия»
 00.05 Вести+
 00.25 Х/ф «Точная копия»

Среда, 24 ноября
 05.00 Утро России

22 ноября, понедельник
 07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 07:10 «Новый день» прямой эфир
 17:30 «Геван»
 18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
 18:15 «Мандар» 2 ч. («Таатта» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн
 19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Социум» прямой эфир
 20:00 «Тыа сирэ»
 20:30 «Саха Сирэ — Якутия» информационная программа
 21:05 «Эргимтук»
 21:20 «Аал-луук мас»: Сээркээн сээн. Авксентий Эверстов
 21:50 «Недвижимость в Якутии»
 22:05 «Клипмейкер»
 22:35 «Саха Сирэ-Якутия» Информационная программа (по г. Якутску)

23 ноября, вторник
 07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 07:10 «Новый день» прямой эфир
 17:30 «Полярная звезда»: Родной мой край
 18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
 18:15 «Мандар» 1 ч. («Таатта» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: Уу-чүкүчүк
 19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Чэгиэн ЭКО»: Сиинэ нрэх кистэлэнэрэ 2 ч.
 20:00 «Бизнес-формула»
 20:15 «Уолан»: Кубоха тухах иити
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Профсоюз — важная составная часть гражданского общества»
 21:20 К 80-летию якутского

09.05 Д/ф «Диабет. Приговор отменяется»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 «Маршрут милосердия»
 12.50 Настоящая жизнь
 13.45 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Дворик»
 15.25 «Кулагин и партнеры»
 16.50 Т/с «Слово женщине»
 17.55 Т/с «Ефросинья»
 18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Сваты - 4»
 23.10 Т/с «Тайны следствия»
 00.05 Вести+
 00.25 Х/ф «Стажер»

Четверг, 25 ноября
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Нонна Мордюкова. Я вспоминаю...»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 «Маршрут милосердия»
 12.50 Настоящая жизнь
 13.45 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Дворик»
 15.25 «Кулагин и партнеры»
 16.50 Т/с «Слово женщине»
 17.55 Т/с «Ефросинья»
 18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Сваты - 4»
 23.05 Поединок
 00.05 Вести+
 00.25 Х/ф «Родня»

Пятница, 26 ноября
 05.00 Утро России
 09.05 Мусульмане
 09.15 Мой серебряный шар
 10.10 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 «Маршрут милосердия»
 12.50 Настоящая жизнь
 13.45 Дежурная часть
 14.50 Т/с «Дворик»
 15.25 «Кулагин и партнеры»
 16.50 Т/с «Слово женщине»

радио: Екатерина Местникова
 21:35 «Простые истины»
 22:05 «Клипмейкер»
 22:35 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа (по г. Якутску)

24 ноября, среда
 07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 07:10 «Новый день» прямой эфир
 17:30 «Из золотого фонда ТВ»: К 90-летию писателя Л.Г. Бышева
 18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
 18:15 «Мандар» 2 ч. («Таатта» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн
 19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Социум» прямой эфир
 20:00 «Тыа сирэ»
 20:30 «Саха Сирэ — Якутия» информационная программа
 21:05 «Охота и рыбалка в Якутии»: Охота на соболя с лайкой
 21:30 «Кинозавод»
 22:00 «Клипмейкер»
 22:30 «Саха Сирэ — Якутия» информационная программа (по г. Якутску)

25 ноября, четверг
 07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 07:10 «Новый день» прямой эфир
 17:30 «Полярная звезда»: Путь к здоровью
 18:00 «Саха Сирэ» информационная биэри
 18:15 «Мандар» 3 ч. («Таатта» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
 19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Диалог с властью» прямой эфир
 20:00 «Технополис»
 20:15 «Недвижимость в Якутии»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Однажды вечером» прямой эфир
 22:05 «Клипмейкер»
 22:35 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа (по г. Якутску)

26 ноября, пятница
 07:00 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 07:10 «Новый день» прямой эфир

17.55 Т/с «Ефросинья»
 18.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Юрмала-2010
 22.15 Концерт Лары Фабиан и Игоря Крутого из Государственного Кремлёвского Дворца
 00.30 Девчата
 01.25 Х/ф «Мечтатель»

Суббота, 27 ноября
 05.00 Х/ф «Шел четвертый год войны...»
 06.45 Вся Россия
 06.55 Сельское утро
 07.25 Диалоги о животных
 08.00, 11.00, 14.00 Вести
 08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
 08.20 Военная программа
 08.45 Субботник
 09.30 Подари себе жизнь
 10.05 Национальный интерес
 11.20 Дежурная часть
 11.50 Честный детектив
 12.20, 14.30 Т/с «Всегда говори всегда»
 16.20 Субботний вечер
 18.15 Шоу «Десять миллионов»
 19.15, 20.40 Х/ф «Школа проживания»
 20.00 Вести в субботу
 23.45 Х/ф «В Париж!»

Воскресенье, 28 ноября
 05.00 «Случай с Польшиним»
 07.00 Смехопанорама
 07.30 Сам себе режиссер
 08.20 Утренняя почта
 09.00 Сто к одному
 09.45 Городок
 10.20 Неделя в городе
 11.00, 14.00 Вести
 11.10 Ты и я
 12.05, 14.30 Т/с «Всегда говори всегда»
 14.20 Вести-Москва
 16.10 Большой юмористический концерт «Измайловский парк»
 18.05 Стиляги-шоу с Максимом Галкиным
 20.00 Вести недели
 21.05 Х/ф «Влюблен и безоружен»
 23.00 Специальный корреспондент
 00.00 Два весёлых гуся
 00.30 Х/ф «Перелом»

Понедельник, 22 ноября
 11.00 Все включено
 15.00, 17.40, 23.15, 04.20, 06.25 Вести-Спорт
 15.10 Вести-Спорт
 15.20, 05.25, 09.55 Top Gear
 16.20, 06.35 Наука 2.0
 16.50, 07.05, 07.45 Моя планета
 17.30, 23.00, 04.00 Вести.ru
 17.55 Хоккей. КХЛ. «Амур» (Хабаровск) - «Динамо» (Москва). Прямая трансляция
 20.15 Футбол. Ее Величества
 21.05 Футбол. Премьер-лига. «Рубин» (Казань) - «Зенит» (Санкт-Петербург)
 23.30 Битва чемпионов. Международная матчевая встреча по боевым искусствам. Сборная России - сборная мира.
 02.05 Х/ф «Наводчик»
 04.35 Неделя спорта
 09.05 Неделя спорт

Вторник, 23 ноября
 11.00 Все включено
 15.00, 18.15, 23.15, 04.20, 06.25 Вести-Спорт
 15.15, 05.20, 09.55 Top Gear
 16.15 Там, где нас нет
 16.45, 18.30 Наука 2.0
 17.15, 06.35 Моя планета
 18.00, 23.00, 04.00 Вести.ru
 19.40 Начать сначала
 20.10 Неделя спорта
 21.05 Х/ф «Наводчик»
 23.25 Х/ф «Баллистика»
 01.10 Основной состав
 01.40 Хоккей. КХЛ. ЦСКА - «Динамо» (Рига).
 04.35, 09.10 Футбол России

Среда, 24 ноября
 11.00 Все включено
 15.00, 18.15, 00.30, 04.20, 06.10 Вести-Спорт
 15.15, 05.05, 10.00 Top Gear
 16.15 Там, где нас нет
 16.50, 06.20 Моя планета
 18.00, 00.15, 04.00 Вести.ru
 18.25 Профессиональный

бокс. Дэвид Хэй против Одли Харрисона. Бой за звание чемпиона мира в супертяжелом весе по версии WBA. Трансляция из Великобритании
 21.20, 09.30 Хоккей России
 21.55 Хоккей. КХЛ. «Металлург» (Новокузнецк) - «Салават Юлаев» (Уфа).
 00.50 Футбол России
 01.40 Д/ф «Мертвая зона-2»
 02.10 Х/ф «Ложь и иллюзии»
 04.35 Рейтинг Тимофея Баженова

Четверг, 25 ноября
 11.00 Все включено
 15.00, 18.15, 00.30, 04.20, 06.10 Вести-Спорт
 15.15, 05.05, 10.00 Top Gear
 16.15 Спортивная наука
 16.50, 18.25, 06.50 Моя планета
 18.00, 04.00 Вести.ru
 19.55 Там, где нас нет
 21.00, 08.25 Технологии спорта
 21.30 Основной состав
 21.55 Хоккей. КХЛ. «Барыс» (Астана) - «Авангард» (Омская область).
 00.45 Профессиональный бокс. Лучшие бои Александра Поветкина
 01.40 Хоккей. КХЛ. «Динамо» (Москва) - ЦСКА.
 04.35 Д/ф «Мертвая зона-3»
 06.20 Наука 2.0
 07.25 Плавание. Чемпионат Европы на короткой воде.
 08.55 Профессиональный бокс. Дмитрий Сухотский (Россия) против Алексея Кузнецкого (Польша), Александр Котлобай (Россия) против Ласло Хуберта (Венгрия).

Пятница, 26 ноября
 11.00 Все включено
 15.00, 18.15, 00.35, 04.20, 07.15 Вести-Спорт
 15.15, 05.15, 10.00 Top Gear
 16.15 Рейтинг Тимофея Баженова
 16.45 Наука 2.0
 17.15, 07.25 Моя планета
 18.00, 00.15, 04.00 Вести.ru
 18.25 Бобслей. Кубок мира.
 19.35 Х/ф «Ложь и иллюзии»
 21.25, 03.00, 09.30 Футбол России. Перед туром
 21.55 Хоккей. КХЛ. «Сибирь» (Новосибирск) - «Салават Юлаев» (Уфа). Прямая трансляция
 00.55 Плавание. Чемпионат Европы на короткой воде.
 03.30 Д/ф «Биатлон. Сезон под прицелом»
 04.35 Вести-Спорт.
 04.45 Пятница
 06.10 Профессиональный бокс

ев» (Уфа). Прямая трансляция
 00.55 Плавание. Чемпионат Европы на короткой воде.
 03.30 Д/ф «Биатлон. Сезон под прицелом»
 04.35 Вести-Спорт.
 04.45 Пятница
 06.10 Профессиональный бокс

Суббота, 27 ноября
 11.00, 13.30, 07.45 Моя планета
 13.00, 15.15, 18.15, 23.40, 04.15, 07.35 Вести-Спорт
 13.15 Рыбалка с Радзишевским
 14.45 В мире животных
 15.25, 04.30 Вести-Спорт.
 16.05 Х/ф «Наводчик»
 18.00, 04.00 Вести.ru
 18.30 Задай вопрос министру
 19.10 Бобслей. Кубок мира.
 20.25 Начать сначала
 20.55 Д/ф «Мертвая зона-3»
 21.40 Футбол. Чемпионат Англии. «Астон Вилла» - «Арсенал». Прямая трансляция
 23.55 Плавание. Чемпионат Европы на короткой воде.
 02.05 Баскетбол. Единая лига ВТБ. ЦСКА (Россия) - «Хонка» (Финляндия)
 04.40 Х/ф «Черный гром»
 06.30 М-1. Чемпионат мира по смешанным единоборствам

Воскресенье, 28 ноября
 11.00 Футбол. Чемпионат Англии. «Астон Вилла» - «Арсенал»
 13.00, 15.10, 18.15, 23.15, 03.45, 06.50 Вести-Спорт
 13.15 Рыбалка с Радзишевским
 13.45, 07.00 Моя планета
 15.20, 04.00 Вести-Спорт.
 15.30 Страна спортивная
 15.55 Х/ф «Бой насмерть»
 18.00, 23.00, 03.30 Вести.ru
 18.25 Бобслей. Кубок мира.
 19.15 Футбол. Премьер-лига.
 21.55 Биатлон. Сезон под прицелом
 22.25 Начать сначала
 23.25 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины. «Локомотив-Белогорье» (Белгород) - «Динамо» (Москва).
 01.15 Плавание. Чемпионат Европы на короткой воде.
 04.10 Смешанные единоборства. Кубок содружества наций. Трансляция из Армении
 06.00 Футбол Ее Величества

2010 сэл — Россияда Учугтал сыла

МАННАЙГЫ УЧУУТАЛБЫТ

Бийылгы учугталга аналлах уонна Кыайы 65 үбүлүйдээх сылынан Салбаг оскуолатыгар эдэр сааһыгар үлэлээбит бастагы учугталбыт Ушницкая Февронья Дмитриевна туһунан суруй-охпугун баһарыт.

1963 с. Салбаг оскуолатыгар үөрэнэ кирибит. Ол саана оскуолабыт 4 кылаастаах эрэ этэ. Төрдүс кылааһы бүтүрүмүдү да, Хамажаттаа интернакка, аймактарытыгар олорон үөрэнэрибит.

Ол саана оскуолабыт киэнэ-куонга үчүгэй бөвө этэ. Бири кылааска икки кылаас оҕолоро үөрэнэрибит. Барыбытын бири учугтал үөрэтэрэ. Ити сыл маннайгы учугталбытынан Бөтүн кыһа Февронья Дмитриевна ананан кэлбитэ. Учугталбытын олус сөбүлээбибит, ийэли ийэбэс дүһүннээх, оҕону кытта оҕо курдук сыһыаннаһара.

Кылааспытыгар Афанасьева Шура, Колесов Ваня, Колесова Паша, Сысолятин Федя, Касьянов Гоша, Игнатьева Еля, Протопопов Ваня, Протопопова Гутя, Атласов Коля, Винокурова Валя - 10 оҕо этибит. Нуучча тылыгар Кугданова Розалия Михайловна үөрэпитэ.

Февронья Дмитриевна сүрдээх ирдэбиллээх, билиини чингэтэн үөрэтэрэ. Ордук математиканы сүрдээх өйдөнүмтүө гына үөрэтэрэ. Кылаас таһынан үлэни сүрдээбин ыытара. Ол курдук фермаларынан субюотунукутуу, хаары түһэрэ барарбыт, таарыйа концертаан кэлэрбит. Итиннэ хас да атынан барарбыт. Аны дуобат, саахымат, теннис куруһуоктарынан тохтоло суох ыытара. Начальнай оскуола күрэхтэһиллэригэр оҕолорун илдьэн кытыннарара. Кини дуобатка уһуйбут оҕолоро оройуонна биллэр дуобатчыт буолбуттара, холобура, Кривошапкина Вася, Протопопов Игнат.

Учугталбыт бэйэтэ хаартыскага түһэрэрэ, түүнү быһа олорон хаартыска бэчээттиллэрэ.

Онон билигин оҕо сааспыт хаартыскалар хас да альбом баар. Февронья Дмитриевна дьэтигэр баран ол альбомнары көрдөхпүтүнэ, оҕо сааспытгар теннүбүт курдук буолабыт.

Саас, пионер кунүгэр костердуурбут, сир кырсын хаһан, улахан баһайы костеру үчүгэй үөрэнээччилэр биэс муннугуттан уматаллара. Манна үөрэх дьылын түмүгүн таһаараллара. Пионеркай үлэ эмиэ күргүөмнээхтик ыытыллара, ол курдук чэппиэр аайы пионеркай сбор тэриллэрэ. Баһаатаһынан Мигалкина Фаина Васильевна үлэлээбитэ.

Төрдүс кылааһы бүтүрэн Хамажатта орто оскуолатыгар үөрэнэ кириэн баран, оскуолабыт аатын түһэн биэрбэтэхпит. Салбаг оҕото барыта бэрээдэктээх, сүрдээх активнай оҕолор дьэн наар хайбалга сылдыарбыт. Февронья Дмитриевна өр учугталлабыта буоллар, биниги санаабытыгар үтүөлээх учугтал буолуо этэ. Кини ааһарга-суруйарга, суоттуурга үөрэпит-такайбыт оҕолоро үкүлэрэ олоххо сөптөөх миэстэлэрин булан үлэли-хамсы сылдылар. И.С. Протопопов - үрдүк үөрэхтээх инженер, И.Н.

Протопопов - оскуола директора, А.А. Сивцева, С.С. Прокопьева - сибээс үтүөлээх үлэһиттэрэ, П.П. Корякина - библиотекарь, В. Винокурова - Чурапчага домоводство учугтала, Ф.Г. Ваишева - социальная харалта, культура үлэһитэ, А.Н. Протопопов - үрдүк категориялаах учугтал, Н.Н. Протопопов - үрдүк үөрэхтээх прораб, Е.И. Протопопов - милиция майора, С.Н. Протопопов - өр кэмнэ Намна ГАИ инспекторынан үлэлээбитэ, И.П. Колесов - сварщиктынан үтүө суобастаахтык үлэли сылдыар, С.П. Корякин - салайар үлэһит өр сыл үлэлээбитэ, билигин ОДКХ маастара, А.Е. Сысолятина - нэһилиэк кылаабынай бухгалтер.

Үөрэпит оҕолорут маннайгы учугталбытын Февронья Дмитриевнаны уонна Салбагта үөрэпит бары учугталларытын эбүрдэлибит уонна күн сиригэр баар бары үтүөнү-кэрэни баһарыт.

Үөрэпит оҕолоро А.Н. ДОРОФЕЕВА, С.П. КОРЯКИН, П.П. КОРЯКИНА, Е.Е. КАСЬЯНОВ, И.Н. КОЛЕСОВ о.д.

Хаһаастаах хаһахтан

НАМЫҤАХ ЫЛДЬААНА

Аччыгыһы абаҕаларыттан бирирдэстэрин Жирков Николай Дмитриевич кэргэнэ кыра унуохтааһын иһин Намыһах Ылдыаана дьэн ааттаах биригээдэ үс-түөрт бастын үлэһит дьахталларын иһигэр сылдыар үлэһит үтүөтэ, сытыары-сымнаһас дьахтар баара. Мин кинилэргэ адыас кырабыттан куруутун сөбүлээн сылдыарым. Бири үксүн Ньюкулай төрөспүт уола Жирков Дмитрий Николаевич — Куутук миигин кытта олус тапсан оонньуура, убайбын дьэн атаҕастаабаат этэ. Онтон-мантан өһүргэммитэ буолан, мин урут дайбаабытынан барарым, ону Миитэрэи иһигэ уһун буолан, түөспүтүн үтэй анныһалаан, адыас чугаһапта. Миитэрэи харытын иһили сыһынан, илиитэ аллара түһэрин саһана, адыас муннун таарыйдахпына, муннун хаана ыһылла түһэрэ. Хаана убаһаһа бэрт буолан тохтоон биэрбэккэ, бастаан «кэһэй» диэбит бэйэм, ыксаан мурун бүйөтэ буолуон сөптөөх оту-маһы, кумааһыны көрдүүртэн орпот этим. Кэнники саллан охсуһа да барбатым.

Бирирдэ адыас кырабар Миитэрэи «Бөлөҕөс» арыһа хоно барыстым. Кини үөрэнэрэ, мин үөрэххэ кириэ илигим. Ылдыаана олус сымнаһас лэппиэскэни буһарыт. Хойуу сүөгэй үүттээх чэйи сэрэппиттэрин үрдүнэн иһим ыларынан истим. Куутуктуун дуобаттаан, уксааннаан төһө да хоттордорбун хат-хат оонньоон олус хойутаан утуйдубут. Кыратык сыта түһэн баран, убаһасын көүрүртэ таһырдыа тахсыаһын, түннүгүнэн көрбүгүм таһырдыа ыас-хараҥа буолбут, Куутугу уһуннарары аһын ыраах баһайы сытар, чугаспар саһаһым аах муннуларын тыһа муораһа тиийбит. Бири эмэ киһи тураарай дьэн кэтэһэ сытан утуян хаалбыһын. Төһө уһундук утуйдубут буолла. Арай түһэн сайынгы сып-сырдык түүн ааны аһан, таһырдыа

тахсан, ампаар кэннигэр хампарыйбыт чабычакха ииктээн иһэн, испэр ип-ити биллибиттээн соһуйан уһукта биэрбитим... бырастынабар бычык аллан кэбиспиһин. Саһаһым мөһөрө, Куутук күлүү гынара буолуо дьэн куттал суоһаата. Таһан хаһыгырайдым. Бырастынаны хум-хам тутан сыһаһа орон аһыгар куду аһым, таһырдыа таһсан күрдүккэ көүрүртэттэ, дьэм диэки тэбинэ турдум. Аһыах хонон баран саһаспыттан Ылдыаанаттан «кириэн хоннун» дьэн илдьит кэллэ. «Бүтүм, дьэ, мөһүллэр буоллум», — дии санаатарбын да Миитэрэиди арғыстаһан «Бөлөҕөстөүтүм».

Саһаһым олус үчүгэйдик көрүстэ, сүөгэйтэ сыһыбыт адыады сизттэ. Ол олорон намыһын баһайы куолаһынан: «Тукаам, түүн таһсан кириэн гыннахпына, миигин уһуннарар буол. Куттаным, оҕо үксэ итинник сыһа туттааччы. Киһэ чэйи наһаа элбэҕи испэт буол. Бырастынаны көрдөөн-көрдөөн булбутум», — дьэн унаарытан сэрэхэйдийбитин аһаран кэбистэ.

Иккис түбэлтэ. Үөрэнэбин. Күһүн, үөрэх эрэ иннинэ, киһилэргэ алаады, лэппиэскэ сии, хоно бардым. Киһэ саһаһым Ылдыаана үтү сүүрдэргэ бөлөмнөннэ. Сэппэрээтэр кытаһар үтүтүн толору кутан сыһа эрийэрин түргэттээн баран: «Баай! Сүөгэйбин аһалбатах эбиһин дуу. Ыл эрэ, тукаам, Макаар, итиннэ турар сүөгэйдээх ыһаһы аһалан кулу эрэ», — дьэтэ. Мин үгэххэ ойон кириэн улахан быһаһаһынан сүөгэйдээх туос ыһаһыны мадыһытан аһалан истэһинэ, илиим халтарыһан, ыһаһыны мүлчү туттум да ыһаһа иннэри барда, өрүһүйэн туруоруом икки ардыгар балаһа сүөгэй халыс гына, сүрүөм «парк» гына түстэ да мин таһырдыа ыстаным. Саһаһым кэнниттэн ойон таһсан тутан ылла уонна төбөбүттэн имэрийэ-имэ-

рийэ: «Тукаам, ити сүөгэй эрэ тоһуннаһа дии. Ыһаһа быатын онорботоох буруйдаах мин бэйэм буолаһым дии. Ары-сыа буолбут туос иһит ньылбархайын билэ-билэ эйиэхэ аһалтара да турбутум баар. Дьэбэҕэ кири, сүөгэйи куолаан хомуйоох. Хата, оргутан саламааттаан сизэпит. Хаһы сизбэтэх да ыраатта», — дьэн, хата, саламаат сизэргэ үтүөлээх киһи онорор. Саһаһым барахсан бу холкутун.

Сэри кэмэ. Ас-танас кэмчи. Бийэххэ баһас суох. Ийэм эрэйдээх адыас ыксаатаһына, миигин Ылдыааналаахха куугу чэй, хамса табах ыллара, умналата ыытара. Бары-бары ийэм кыһалдата кыһайан кинилэргэ барарым. Онно таһым Ньюкулай баара, уулаах табахсыт этэ. Токур уктаах кылапачыһас халхара өһнөөх кыра хамсалаһа. Наһаа үчүгэй хамса. Дьэ, ол хамсатынан миигин ыһа-ыһа: «Бу уол абаһата Лөллөрүө ыһыһынан ыһаһынан, ыһаһаһынан тэбэнэ-тэбэнэ ыһыһын таһынар. Бу уол абаһата Суорбан: «Куутуктарыам, аһаан иһин», — дии-дии бири үтэһэ мундуу кытта бири чабычак арыһыны төгүрүк остуолга уураар. Бу уол абаһата Бооллоор (бэйэтин төрөспүт аһата) — таһараһыт. Ньюкуола-бокуола, быһаһа-абыраа дии-дии хотонго ыһах саһаһаһа муостара сүүһүнэн бокулуон ууран баллырватар. Бу уол...» — дьэн субурутан эрдэһинэ, кэргэнэ Намыһах Ылдыаана: «Бээ, бээ, оҕону күлүмэ. Онто да суох эн күлүү гынартытан сылдыһыт буолаары гынна. Туох эрэ нааһара кэллэҕэ буолуо. Хайа, тукаам, ийэ ыһытта дуо? Туохха наадыһарый?» — дьэн төттөрү таһсаары чугуруннуу турбут бэйэбин тохтоторо. Туох баарыттан, кыра да соһус буоллар, туттаран ыытара. Дьэ, үгүө дууһалаах, Күн Айыны санаалаах дьахтар этэ.

Саатар, бу кылгас аһыһынан кини сырдык аатын үйэтиттэрибин.

**Макар ЖИРКОВ,
РФ Журналистарыны
соһун чилиэһэ**

РЕШЕНИЕ

11 ноября 2010 г. № 28-11-1

Об утверждении отчета об исполнении бюджета муниципального образования «Намский улус» за 9 месяцев 2010 года

Руководствуясь Бюджетным кодексом Российской Федерации, Положением «Об устройстве и бюджетном процессе в муниципальном образовании «Намский улус», Улусный Совет решил:

1. Принять к сведению отчет об исполнении бюджета МО «Намский улус» за 9 месяцев 2010 года по доходам 1 000 665 954,14 руб., по расходам 954 609 390,74 руб., дефицит -46 056 563,4 руб.

2. Администрации МО «Намский улус», главным распорядителям бюджетных средств:

2.1. Обеспечить освоение бюджетных ассигнований и лимитов бюджетных обязательств, утвержденных на 2010 год;

2.2. Принять необходимые меры по снижению кредиторской и дебиторской задолженности. Не принимать обязательства, способствующие росту кредиторской задолженности;

2.3. Обеспечить своевременное предоставление отчетов.

3. Опубликовать настоящее Решение в улусной газете «Энсиэли».

4. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (Шарапов А.Г.).

**Председатель Улусного Совета А.Х.Христофоров
Глава улуса А.И.Ильин**

РЕШЕНИЕ

11 ноября 2010 г. № 28-11-2

О внесении изменений и дополнений в Положение «О бюджетном устройстве и бюджетном процессе в муниципальном образовании «Намский улус»

Улусный Совет решил:

Признать утратившим силу Решение Улусного Совета депутатов № 62-2 от 09 сентября 2008 года.

1. На основании Закона Республики Саха (Якутия) «О внесении изменений в Закон Республики Саха (Якутия) «О Бюджетном устройстве и бюджетном процессе в республике Саха (Якутия)», принятого постановлением Государственного собрания (Ил-Тумэн) Республики Саха (Якутия) от 17.06.2010 3 № 592-У внести изменения и дополнения в Положение «О бюджетном устройстве и бюджетном процессе в муниципальном образовании «Намский улус», утвержденного решением Улусного Совета № 62-2 от 9 сентября 2008 года в нижеследующем порядке:

Действующее положение 2008 года

Проект положения 2010

1.в первом абзаце пункта 6.2.3, часть 6 глава 1 - слово «субвенций» заменено словом «субсидий»

2. в во втором абзаце пункта 9.3, части 9 глава 2 - слово «бухгалтерская отчетность» заменено словом «бюджетную отчетность»

3. пункт 10.1 части 10, главы 2 - дополнено абзацем

«В случаях изменения состава и (или) функций главных администраторов доходов бюджета, а также изменения принципов назначения и присвоения структуры кодов классификации доходов бюджетов изменения в перечень главных администраторов доходов бюджета, а также в состав закрепленных за ними кодов классификации доходов бюджетов вносятся на основании нормативного правового акта (муниципального правового акта) финансового органа без внесения изменений в закон (решение) о бюджете».

4. пункт 10.3 части 10, главы 2 - дополнено абзацем

«В случаях изменения состава и (или) функций главных администраторов источников финансирования дефицитов бюджетов, а также изменения принципов назначения и присвоения структуры кодов классификации источников финансирования дефицитов бюджетов изменения в перечень главных администраторов источников финансирования дефицитов бюджетов, а также в состав закрепленных за ними кодов классификации источников финансирования дефицитов бюджетов вносятся на основании нормативного правового акта (муниципального правового акта) финансового органа без внесения изменений в закон (решение) о бюджете».

5. пункт 14.1 части 14, главы 2 - дополнено пунктами 5 и 6

5) за нарушение законодательства Российской Федерации о рекламе и неисполнение предписаний антимонопольного органа юридическими лицами или индивидуальными предпринимателями, зарегистрированными на территории Республики Саха (Якутия), допустившими нарушение законодательства Российской Федерации о рекламе, - в государственной бюджет Республики Саха (Якутия) по нормативу 60 процентов;

6) за нарушение законодательства Российской Федерации о пожарной безопасности - в бюджеты муниципальных районов, городских округов по нормативу 50 процентов.

6. части 16, пункты -

2)единый налог на вмененный доход для отдельных видов деятельности- по нормативу 90процентов заменен на 100 процентов

3)единый налог, взимаемый в связи с применением упрощенной системы налогообложения - по нормативу 90 процентов заменен на 100 процентов

4)единый сельскохозяйственный налог - по нормативу 60 процентов заменен на 65 процентов

Добавлен пункт 67

Пункт 6 стал пунктом 8, пункте 8 добавлен подпункт г

6)налога, взимаемого в виде стоимости патента в связи с применением упрощенной системы налогообложения, - по нормативу 100 процентов;

7)минимального налога, взимаемого в связи с применением упрощенной системы налогообложения, - по нормативу 100 процентов.

г) за предоставление лицензий на розничную продажу алкогольной продукции, выдаваемых органами местного самоуправления

7.пункте 18.3 части 18 добавлены подпункты 2 и 4; подпункт 2 стал подпунктом 3

2)доходы от передачи в аренду земельных участков, государственная собственность на которые не разграничена и которые расположены в границах межселенных территорий муниципальных районов, а также средства от продажи права на заключение договоров аренды указанных земельных участков - по нормативу 100 процентов;

4)доходы от продажи земельных участков, государственная собственность на которые не разграничена и которые расположены в границах межселенных территорий муниципальных районов, - по нормативу 100 процентов;

8. статья 67 главы 7 дополнить абзацем

«Межбюджетные трансферты из бюджетов муниципальных районов бюджетам поселений (за исключением межбюджетных трансфертов на осуществление части полномочий по решению вопросов местного значения в соответствии с заключенными соглашениями) предоставляются при условии соблюдения соответствующими органами местного самоуправления поселений бюджетного законодательства Российской Федерации и законодательства Российской Федерации о налогах и сборах».

9.статья 77 главы 8 - заменен подпункт 2б

2б) осуществляет приостановление операций по лицевым счетам, открытым главным распорядителям, распорядителям и получателям средств государственного бюджета Республики Саха (Якутия) в предусмотренных бюджетным законодательством Российской Федерации случаях, в порядке, установленном Министерством финансов Республики Саха (Якутия);

2. Опубликовать настоящее решение в улусной газете «Энсиэли».

**Председатель Улусного Совета А.Х.Христофоров
Глава улуса А.И.Ильин**

Күндү ийэбитин, эбээбитин **ЗОЯ НИКИФОРОВНА ХРИСТОФОРОВАНЫ** 60 сааскын тундугунаа өлүгүзүзүрүтүп, кич-кисини эбээвүрү дэлиибит!

Баҕарабыт Эийэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, толору дьоллоох уһун олобу. Биһиги туспутугар кыһамнын, сылаас сыйһанын, сүбэн-амаһа, ахсаабат көмөн иһин барҕа махталбытын этэбит. Күндү киһибит, доруобай буол, үтүө майгыгынан, амарах дууһагынан дьонгор-сэргэвэр сүбэ-лии-амалы уһундук, дьоллоохтук олороргор баҕарабыт!

Сизниэриг Сардаана уонна Самсон, кыһын Валя, күтүтүгүн Иван

Дорогие наши мама, бабулечка **ОЛЬГА АФАНАСЬЕВНА** и папа, дедулечка **ВАЛЕРИЙ НИКОЛАЕВИЧ!** От всей нашей дружной семьи поздравляем Вас с 60-летним Юбилеем! И посвятив Вам эти строки: Родители! За то спасибо вам, Что жизни мир смогли нам подарить! Спасибо первым ласковым словам! За первые шаги, дела, За разум, честь и совесть... Наконец, За всю любовь, что, мама, ты дала, Что подарил нам в жизни ты, отец, За все добро, тепло благодарим! ...И, в отчий дом из дальних далей мчась, В ваш светлый юный праздник озарим И осветим своей любовью вас!!!

С пожеланиями добра, счастья, здоровья сын Саша, невестка Лена, внучки Оля и Настя, внук Владислав, сын Афанасий, невестка Наташа, внучки Маргарита и Кристина, сын Евгений, невестка Евдокия, внуки Кира, Ринат, Валерий.

В связи с введением в действие главы 3.1. федерального закона «О размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ, оказание услуг для государственных и муниципальных нужд» N 94-ФЗ от 21.07.2005 г.

Учебно-консультационный центр «Развитие» приглашает поставщиков товаров и услуг по государственному (муниципальному) заказу принять участие

в обучающем семинаре **«РАЗМЕЩЕНИЕ ЗАКАЗА ПУТЕМ ПРОВЕДЕНИЯ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА В ЭЛЕКТРОННОЙ ФОРМЕ»**

26-27 ноября 2010 г.

г. Якутск, ул. Кулаковского, 28, 2 этаж (актовый зал)

Программа семинара включает в себя занятия, направленные на изучение законодательства и процедуры размещения заказа на электронной торговой площадке: аккредитация, получение и применение электронной цифровой подписи, подача заявок, допуск участников, внесение обеспечения заявки, работа аукционной комиссии, подписание государственного (муниципального) контракта, ответственность за нарушение законодательства.

Конт. тел. (4112) 32-02-49 (факс), 89841052130, 89243675210

ЗАВТРА — ВСЕМИРНЫЙ ДЕНЬ ПАМЯТИ ЖЕРТВ ДТП

За 9 месяцев т.г. на территории Республики Саха (Якутия) зарегистрировано 674 (-15,1% к АППГ) дорожно-транспортных происшествий, в результате которых 94 (-12,96%) человека погибли и 817 (-15,86%) получили травмы. Подавляющее большинство всех ДТП произошли из-за нарушения Правил дорожного движения водителями транспортных средств. Основными видами происшествий явились наезды на пешеходов и столкновения транспортных средств.

Несмотря на общее снижение количества аварий с участием несовершеннолетних на 6,1% и числа раненых в них — на 8,0%, не удалось добиться снижения количества погибших детей: этот показатель увеличился на 75,0%. Остается высоким и уровень детского дорожно-транспортного травматизма, который составляет 16,0% и превышает средний по России.

В Намском районе по состоянию на 01.11.10 г. в отделении ГАИ зарегистрировано 9 ДТП, в которых погибли 2 человека и ранено 6 чел.

- Причинами ДТП являются:
1. Не выдержали безопасную скорость движения, не учли дорожные и метеорологические условия — 6 ДТП.
2. Не уступил дорогу транспортному средству, пользующемуся преимуществом при переезде перекрестка — 1 ДТП.
3. Управление транспортным средством в состоянии алкогольного опьянения — 1 ДТП.
4. Управление транспортным средством без права управления — 1 ДТП.
5. Пьяный пешеход, переход улицы в неустановленном месте.

ОГАИ ОВД по Намскому району

ВНИМАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ГАЗА!

Намский участок УГРС ОАО «Сахатранснефтегаз» просит оплатить задолженность за природный газ. Плата за газ должна производиться ежемесячно не позднее 10 числа следующего за расчетным месяца. При просрочке оплаты в соответствии со ст. 155 ЖК РФ взимаются пени. Абоненты, имеющие задолженность свыше 3-х месяцев, направляются в суд для взыскания долга в судебном порядке. Напоминаем, что утвержден ФЗ 261 от 26.11.09 г. обязывающий абонентов установить узлы учета газа. В связи с чем, необходимо подойти в кассу УГРС ОАО «Сахатранснефтегаз» по адресу: с. Намцы, ул. Ц. Аммосова, 7, либо дать заявление работникам УГРС на местах населенных пунктов. При себе иметь паспорт (копию) собственника, семейную справку и копии документов, подтверждающих право собственности.

С 26 марта 2010 г. УГРС ОАО «Сахатранснефтегаз» объявлена акция: установка узлов учета (счетчиков) для жителей частного сектора с отопительными котлами — по 10 рублей. Возможны варианты продажи счетчиков в рассрочку. Всем абонентам, кто еще не перезаключил договора на поставку газа и на техобслуживание, убедительная просьба подойти в кассу. В случае отсутствия данных договоров Поставщик имеет право прекратить подачу газа. Оплата принимается в кассе Намского участка УГРС ОАО «Сахатранснефтегаз» по адресу: с. Намцы, ул. Ц. Аммосова, 7, с 8.00 до 17.00, обед с 12.00 до 13.00. Также платежи принимаются в почтовых отделениях, в кассе ОАО «Россельхозбанка».

Тел. для справок 41-4-93

КӨННӨРҮҮ

Сэтгннн 13 күнүгэр тахсыбыт «Кыыс кэрэтэ — Нам сиригэр» диэн ыстатыйаҕа автор алҕаһыттан «Хатырык кыһа Софья Алексеева» диэн араспаанньатын Слепцова диэн көнөрөн аҕаргытыгар.

Е.С. ЕВСТАФЬЕВА

Редактор э.т. ЭВЕРСТОВ Г.К.

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной- издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственнай учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациаламьыт нүөмэрэ — **ПИ №19-0428.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтитин, дьыэбит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат.**

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

УЛУУС ОЛОҕООХТОРО, БОЛҕОЙУН!

«Ыраас уу» 19 л бутылларга **АТЫҒА БААР:**

- * 19 литэрэлээх бутыллар;
* 3000 к.к. (акция)
* Илии помпалара (сифон);
* Бутыль таһарга табыгастаах ручкалар;
* Диспенсердар (ууну ититэр, тымнытар аппарат). Сыаната удамыр.

Биһиги аадырыспыт: Нам с., Чернышевской уул. 6 N-рэ, «Реал Право» ХЭТ дьизэтэ «Секо» маҕаһын утары, тел. 42-6-00, 89142274971. Дьыэвэ тиэрдэн биэрэбит.

Улэлиир бириэмэбит: Бэн.-Суб. — 9.00 ч.-19.00 ч. диэри. Өрөбүлгэ — өрөбүл.

«ЫРААС УУНУ ИЙИЭН» — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН»

КПКГ «Эрэл» филиал в Намском улусе принимает вклады от населения по следующим процентам:

Table with 2 columns: Срок вклада, %

А также выдаем краткосрочные займы.

Только для пайщиков КПКГ. **Наш адрес: ул. Чернышевского, 6, тел. 89241685299**

ВНИМАНИЮ ЖИТЕЛЕЙ УЛУСА!

КПКГ «АЛСА-Кредит» проводит новогоднюю акцию с 15 ноября 2010 г. по 31 января 2011 г. Принимает вклады: под 36% годовых сроком на 1 год, с ежеквартальным снятием процента, без права пополнения и под 40% годовых, сроком на 2 года, с ежемесячным снятием процента.

КПКГ «АЛСА-Кредит» предоставляет населению возможность выгодно и удобно вложить свои сбережения под высокие проценты. **Каждому вкладчику — ПОДАРОК!**

Наш адрес: с. Намцы, ул. Чернышевского, 14. Тел. для справок 42-0-65

К 5-летию КПКГ «Аартык ЭкспрессКредит!» Экспресс Кредит за 5 минут!!!

До 50000 БЕЗ ПОРУЧИТЕЛЯ!!!

Пайщикам только по паспорту!

Справки по тел. 43086. Наш адрес: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 3.

Продается Тойота-Калдина 97 г. вып. в отличном состоянии, супер-салон, 4 WD, музыка, литье — 185 т.р. Торг. **Тел. 89142669639**

Продаю или меняю Toyota-crown 95 г. вып., 1 JZ, цв. черный, сигналка в отс. дорого. **Куплю лафет 40 шт. 5 м. Тел. 89142315850, 89247639404**

Продаю Тойота Пробокс 2003 г.в., 4вд, цв.белый, литье, в хорошем состоянии. **Тел. 89142258788**

Ритуальное агенство (Чернышевского, 39) предлагает и оказывает все ритуальные услуги. **Тел. 89841061740**

Выполним работу по гипсокартону. Материал в наличии. Дешево. **Тел. 89245682743**

Убаһа иһэ, этэ атыыланар. Сыаната көпсэти быһытынан. **Тел. 25-1-00 (киэһэ 18 ч. кэнниттэн)**

Нуждаемся сиделке одинокой женщине с предоставлением жилья. **Тел. 89241742485**

Распиловка мяса. **Тел. 89142368099**

Администрация муниципального образования «Намский улус» объявляет о проведении открытого по форме подачи предложений о цене аукциона по продаже автотранспортного средства:

Сведения о порядке участия в аукционе и подведении итогов аукциона Аукцион проводится в форме торгов, открытых по составу участников и открытых по форме подачи предложений по цене пакета акций в соответствии с требованиями Федерального закона Российской Федерации «О приватизации государственного и муниципального имущества» от 21.12.2001 г. № 178-ФЗ и Положением об организации продажи государственного или муниципального имущества на аукционе, утвержденным постановлением Правительства Российской Федерации от 12 августа 2002 г. № 585 (с изменениями и дополнениями), (далее – Положение).

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ИМУЩЕСТВЕ:

Table with 7 columns: № лота, Наименование имущества, Марка, ПТС, Начальная цена (руб.) с НДС, Задаток (руб.), Шаг аукциона (руб.)

Расценка устанавливается на основании отчета независимого расценщика * Организатор аукциона: Комитет по управлению муниципальным имуществом.

* Оплата приобретаемого покупателем транспортного средства производится единовременно в течение семи дней со дня проведения аукциона. * Заявки на участие в аукционе принимаются с 20.11.2010г. по 20.12.2010г. с 9.00 час. до 17.00 час. по адресу: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, каб.217, тел. 41-6-76.

- * Для участия в аукционе претендент представляет продавцу (лично или через своего полномочного представителя):
- заявку по утвержденной продавцом форме;
- платежный документ, с отметкой банка плательщика об исполнении платежа для подтверждения перечисления претендентом установленного задатка в счет обеспечения оплаты приобретаемого на аукционе транспортного средства;
- нотариально заверенные копии учредительных документов юридического лица;
- копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;
- решение соответствующего органа управления покупателя о приобретении транспортного средства (в случае подачи заявки юридическим лицом);
- доверенность, оформленную в установленном порядке (в случае подачи заявки представителем юридического лица);
- копии документов, удостоверяющих личность (в случае подачи заявки физическим лицом).

* Размер задатка на участие в аукционе составляет 20% от начальной цены продажи транспортного средства, и перечисляется претендентом на следующие реквизиты до подачи заявки на участие в аукционе:

Получатель ФКУ МФ Республика Саха (Якутия) по Намскому улусу (Администрация МО «Намский улус») Доп. офис 8603/№067 ИНН 1417006575, КПП 141701001 Филиал 8603 Якутское отделение г. Якутск БИК 049805609 корр.сч.сч.30101810400000000609 р/с4030281027600006 л/с55000017019 Вид платежа: Задаток на участие в аукционе

* Аукцион проводится 18.12.2010г. в 11.00 час. по адресу: Намский улус, с. Намцы, ул. Октябрьская, 1 каб. 217

* Номер телефона, местонахождение продавца и комиссии: Намский улус, с. Намцы, ул. Октябрьская, 1 каб. 217, тел. 8 (41162) 41 676.

* Шаг аукциона составляет 5% от начальной цены продажи имущества * Претенденты могут ознакомиться с иными сведениями по продаже транспортного средства по адресу: Намский улус, с. Намцы, ул. Октябрьская, 1 каб. 312, 42-5-34

* Договор купли-продажи заключается в течение 10 дней со дня проведения аукциона. * До подписания договора купли-продажи транспортное средство никому не продано, не подарено, не заложено, не обременено правами третьих лиц, в споре и под арестом (запрещением) не состоит.

* Победителем аукциона признается участник аукциона, предложивший наибольшую цену за транспортное средство и названный аукционистом последним. * Уведомление победителя будет производиться уполномоченным представителем продавца, путем направления Протокола об итогах аукциона победителю аукциона одновременно с уведомлением о признании его победителем.

* До признания участником аукциона претендент имеет право отказаться от участия в торгах, направив письменное уведомление по адресу Продавца об отзые заявки. В случае получения Продавцом указанного уведомления до даты окончания принятия заявок, задаток возвращается претенденту в срок не позднее 5 (Пяти) дней со дня поступления указанного уведомления. В случае получения Продавцом уведомления после срока окончания приема заявок, задаток претенденту возвращается в порядке, установленном для участников аукциона.

Главный специалист КУМИ Г.Н.Шамаев

Grid of small advertisements including: Күндүтүк саныыр кийииппит ПЕСТЕРЕВА, Коллектив ОАО «Намавтодор» выражает глубокое соболезнование Пестереву Василию Павловичу, детям, родным и близким по поводу кончины жены и матери после продолжительной болезни, Биригэ үөрэнэр дьүөгэбитигэр, үөрэнэччибэр Пестерева Светаҕа, аҕатыгар, быраатыгар тапталлаах ийэлэрэ, Биригэ үөрэнэр дьүөгөбүтүгэр Гераҕа тапталлаах ийэлэрэ, Өр сүл түбүс диспансер коллективыгар старшей сисэстэрэнэн үлэлиир Пестерева Вера Павловна уонна кини дьиз кэргэннэр тапталлаах кийиитэ, быраатыгар кэргэнэ, оболоруи ийэлэрэ, Күндү таһыыр ийэбит, эбээбит, хос эбээбит, Кебекен нэлиилэгин олохтообо, сэрии оҕдообото, улэ, тыыл ветерана, Убаастыыр дьүөгэбитигэр Лукина Зоя Ивановна тапталлаах ийэлэ

«Энсиэли» хаһыат РИС талылыһна, таһылыһна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээтэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис. **Көгүл сыананан атыыланар** Индекс — 54889 Тираһа — 2306 Бэчээккэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 19.11.2010 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 19.11.2010 с.